

เรียน ผู้จัดการ

ธนาคารพาณิชย์ทุกธนาคาร

ที่ ฝนส.(01) ว.32/2558 เรื่อง นำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR)

ธนาคารแห่งประเทศไทยขอให้นำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยเรื่องหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR) ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2558 ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศและงานทั่วไปประเภท ก. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 135 ง ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2558 แล้ว

สาระสำคัญของประกาศฉบับนี้ คือ การปรับปรุงหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีสินทรัพย์สภาพคล่องที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็ว เพียงพอรองรับการไหลออกของแหล่งเงินและภาระผูกพันต่างๆ ภายใต้ภาวะที่สถานการณ์ด้านสภาพคล่องอาจมีความรุนแรง ซึ่งจะช่วยลดโอกาสที่ธนาคารพาณิชย์หนึ่ง ๆ จะเป็นต้นเหตุของปัญหาด้านสภาพคล่องของระบบสถาบันการเงินได้ โดยหลักเกณฑ์ LCR ที่นำมาใช้ในประเทศไทยนั้นสามารถสะท้อนพฤติกรรมของผู้ฝากและธุรกรรมแต่ละประเภทของธนาคารพาณิชย์ได้ดีกว่าหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการกำกับดูแลสากล (Basel III: Liquidity Coverage Ratio of Basel Committee on Banking Supervision)

ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ใช้ประกาศฉบับนี้ทดแทนหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องที่ใช้ในปัจจุบัน โดยให้เริ่มดำรงอัตราส่วน LCR ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 เป็นต้นไป และทยอยปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ในแต่ละปี กระทั่งครบร้อยละ 100 ในปี 2563 สำหรับหลักเกณฑ์การดำรงเงินฝากกระแสรายวันที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นเครื่องมือการดำเนินนโยบายการเงินนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจะออกประกาศที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมบุรณ์ จิตเป็นธม)

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน
ผู้ว่าการแทน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR) ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2558

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 6876, 0 2356 7703

โทรสาร 0 2283 5983

หมายเหตุ [] มีการจัดประชุมชี้แจงวันที่..... ณ.....
[X] ไม่มีการจัดประชุมชี้แจง

ฝนสว10-คส32001-25580616

คส 320 วันที่ 16 มิ.ย. 2558

วิสัยทัศน์ เป็นองค์กรที่มองไกล มีหลักการ และร่วมมือ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของไทย

1. เหตุผลในการออกประกาศ

เนื่องจากความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเป็นความเสี่ยงที่สำคัญต่อความเชื่อมั่นของผู้ฝากเงินที่มีต่อสถาบันการเงิน แม้ว่าสถาบันการเงินจะมีฐานะการเงินที่มั่นคง แต่หากไม่สามารถจ่ายชำระผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ตามภาระผูกพันที่มีอยู่ได้ ก็อาจทำให้สถาบันการเงินนั้นไม่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ด้วยเหตุนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์กำกับดูแลความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทั้งหลักเกณฑ์เชิงคุณภาพ คือ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 41/2551 เรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของสถาบันการเงิน ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2551 และแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง แนวนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของสถาบันการเงิน ลงวันที่ 28 มกราคม 2553 และหลักเกณฑ์เชิงปริมาณ คือ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 7/2555 เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2555

การกำหนดหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคารแห่งประเทศไทยในครั้งนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีสินทรัพย์สภาพคล่องเพียงพอที่จะรองรับการไหลออกของแหล่งเงินจากประชาชนทั้งที่อยู่ในรูปเงินรับฝากและเงินกู้ยืมบางประเภท รวมถึงการกู้ยืมเงินจากการออกตั๋วแลกเงินและตั๋วสัญญาใช้เงินของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งแม้หลักเกณฑ์ดังกล่าวจะเหมาะสมกับลักษณะธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ในช่วงก่อนหน้านี้ที่เน้นการรับเงินฝากและปล่อยสินเชื่อ (Traditional banking businesses) แต่ด้วยวิวัฒนาการของธนาคารพาณิชย์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้หลักเกณฑ์ปัจจุบันไม่สามารถสะท้อนความเสี่ยงด้านสภาพคล่องได้ดีเท่าที่ควร กล่าวคือ ธุรกรรมการระดมเงินทุกประเภทจะมี Regulatory cost จากการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องหรือเงินทุนที่มีความมั่นคงเท่ากัน แม้ธุรกรรมการระดมเงินแต่ละประเภทมีความอ่อนไหวและโอกาสที่จะถูกถอนหรือเรียกคืนที่ต่างกัน ซึ่งสะท้อนการมีระดับความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่แตกต่างกันก็ตาม รวมถึงสินทรัพย์สภาพคล่องที่ต้องดำรงก็ไม่สะท้อนมูลค่าที่อาจลดลงจากการเปลี่ยนเป็นเงินสดในตลาด

ในขณะเดียวกัน หลายประเทศได้ประสบปัญหาวิกฤตการเงินโลกและปัญหาของสถาบันการเงินในช่วงปี 2550 – 2551 ที่ผ่านมา ซึ่งความเสี่ยงด้านสภาพคล่องถือเป็นสาเหตุสำคัญสาเหตุหนึ่งของวิกฤตดังกล่าว Basel Committee on Banking Supervision (BCBS) จึงกำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำเชิงปริมาณด้านสภาพคล่อง (Basel III framework for liquidity) ซึ่งประกอบด้วยหลักเกณฑ์ Liquidity Coverage Ratio (LCR) หลักเกณฑ์ Net Stable Funding Ratio (NSFR) และการกำหนด Monitoring tools เพื่อให้ผู้กำกับดูแลสถาบันการเงินมีข้อมูลเพิ่มเติมประกอบการกำกับดูแลอย่างครบถ้วน โดยใช้ควบคู่กับหลักเกณฑ์เชิงคุณภาพที่เน้นการกำหนดหลักการ (Principles) ในการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่มีมาอยู่แต่เดิม

พ.นส.10-คส320๐1-255805๒๔

คส 320	วันที่ ๒๔ พ.ค. 2558
--------	---------------------

ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า หลักเกณฑ์ LCR เป็นแนวทางที่จะช่วยลดโอกาสที่ธนาคารพาณิชย์หนึ่ง ๆ จะเป็นต้นเหตุของปัญหาด้านสภาพคล่องของระบบสถาบันการเงิน และจะช่วยให้อาคารพาณิชย์มีสินทรัพย์สภาพคล่องที่เพียงพอรองรับสถานการณ์ที่กระแสเงินสดไหลออกเนื่องจากปัจจัยภายนอก (External factors) ได้ดีขึ้น ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความผันผวนในระบบการเงินอันจะส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจจริง (Real economy) ต่อไป เนื่องจากหลักเกณฑ์ LCR เป็นหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องที่สะท้อน Liquidity risk profile ของแต่ละธนาคารพาณิชย์ หรือมีลักษณะ Risk sensitive กว่าเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของประเทศไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยหลักเกณฑ์ LCR กำหนดสมมติฐานให้กระแสเงินสดไหลเข้าและกระแสเงินสดไหลออกที่อาจเกิดขึ้นสะท้อนตามประเภทคู่สัญญาที่มีพฤติกรรมทางการเงินที่แตกต่างกัน และสะท้อนตามประเภทธุรกรรมทั้งที่อยู่ในและนอกงบแสดงฐานะการเงินที่มีปัจจัยบ่งชี้กระแสเงินสดไหลเข้าและกระแสเงินสดไหลออกแตกต่างกัน รวมถึงสะท้อนโครงสร้างกลุ่มธุรกิจที่อาจทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องเข้าช่วยเหลือด้านสภาพคล่องในสถานการณ์ที่กระแสเงินสดไหลออกอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง อีกทั้งสินทรัพย์สภาพคล่องที่ต้องดำรงตามหลักเกณฑ์ LCR ยังสะท้อนระดับที่แตกต่างกันของมูลค่าที่อาจลดลงจากความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นเงินสด ในขณะที่สถานการณ์ด้านสภาพคล่องมีความรุนแรง ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า หลักเกณฑ์ LCR นี้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้ฝากหรือคู่สัญญาในประเทศไทย นอกจากนี้ การกำหนดหลักเกณฑ์ที่มีลักษณะ Risk sensitive จะช่วยผลักดันให้ธนาคารพาณิชย์มีการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน ตลอดจนมีระบบการบริหารความเสี่ยงดียิ่งขึ้น และลดความเสี่ยงทั้งของธนาคารพาณิชย์และของระบบได้

ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง โดยอ้างอิงจากหลักเกณฑ์ LCR (Basel III: The Liquidity Coverage Ratio and liquidity risk monitoring tools: January 2013) ทดแทนเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องในปัจจุบัน¹ ทั้งนี้ ในส่วนของเกณฑ์เชิงคุณภาพ ให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามแนวนโยบาย เรื่อง นโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของสถาบันการเงิน ลงวันที่ 28 มกราคม 2553 เพียงฉบับเดียว ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงยกเลิกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 41/2551 เรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของสถาบันการเงิน ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2551

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 63 และมาตรา 64 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR) ให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

¹ ในส่วนของการดำรงเงินฝากกระแสรายวันขั้นต่ำที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
ทุกธนาคาร

4. ประกาศและหนังสือเวียนที่ยกเลิก

4.1 ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 41/2551 เรื่อง การบริหาร
ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของสถาบันการเงิน ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2551

4.2 ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 7/2555 เรื่อง การกำหนดให้ธนาคาร
พาณิชย์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2555

5. เนื้อหา

5.1 คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“สินทรัพย์สภาพคล่อง (High-quality liquid assets: HQLA)” หมายความว่า
สินทรัพย์ที่มีคุณภาพดี มีสภาพคล่องสูง และ ไม่ติดภาระผูกพัน ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่าง
รวดเร็วโดยมูลค่าไม่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญแม้ในสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง

“อัตราการไหลออก (Run-off rate)” หมายความว่า ร้อยละของปริมาณกระแส
เงินสดที่คาดว่าจะไหลออกใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรงต่อปริมาณ
ยอดคงค้างหนี้สินหรือภาระผูกพันที่สามารถไหลออกได้ใน 30 วัน

“อัตราการไหลเข้า (Inflow rate)” หมายความว่า ร้อยละของปริมาณกระแส
เงินสดที่คาดว่าจะไหลเข้าใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรงต่อปริมาณยอด
คงค้างสินทรัพย์หรือภาระผูกพันที่สามารถไหลเข้าได้ใน 30 วัน

“เงินรับฝากและเงินกู้ยืม” หมายความว่า เงินรับฝากทุกประเภทซึ่งรวมถึงบัญชี
เงินฝากประเภทต่าง ๆ บัตรเงินฝาก (Certificate of deposit) ใบรับฝากเงิน (Deposit receipt)
รวมถึงเงินกู้ยืมบางประเภท เช่น ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน หุ้นกู้ หรือตราสารหนี้อื่นที่ธนาคาร
พาณิชย์ออกเพื่อเสนอขายในวงจำกัด (Private placement) ตามหลักเกณฑ์ของสำนักงาน
คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

5.2 หลักการ

หลักเกณฑ์ LCR มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีสภาพคล่องที่สามารถ
รองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรงในระยะสั้น (Short-term severe liquidity
stress) ได้ โดยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องมีสินทรัพย์สภาพคล่องซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่มีคุณภาพดี มี
สภาพคล่องสูง และไม่ติดภาระผูกพัน ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็วโดยมูลค่าไม่
เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ในปริมาณที่เพียงพอรองรับประมาณการกระแสเงินสดที่อาจไหลออก
สุทธิใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรงตามหลักเกณฑ์การคำนวณที่ธนาคาร

แห่งประเทศไทยกำหนด เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีเวลาในการหาแนวทางแก้ไขปัญหา รวมถึงให้ธนาคารแห่งประเทศไทยและผู้กำกับดูแลที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าวได้

โดยสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่กำหนดในที่นี้จะส่งผลต่อการประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิ รวมถึงประเภทและอัตราส่วนลด (Haircut) ของสินทรัพย์สภาพคล่องซึ่งคำนึงถึงสถานการณ์จำลองร่วมระหว่างภาวะวิกฤตเฉพาะรายสถาบันการเงิน (Institution-specific crisis) และภาวะวิกฤตทั้งระบบ (Market-wide crisis) โดยทำให้เกิดสถานการณ์ดังต่อไปนี้

- การไหลออกของเงินรับฝากจากผู้ฝากรายย่อย
 - การสูญเสียแหล่งเงินรายใหญ่แบบไม่มีหลักประกัน (Unsecured wholesale)
 - การสูญเสียแหล่งเงินจากการกู้ยืมเงินระยะสั้นแบบมีหลักประกันสำหรับหลักประกันและคู่สัญญาบางประเภท
 - การถูกลดวงเงินซึ่งทำให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกเพิ่มเติม จากการที่ธนาคารพาณิชย์ถูกลดอันดับเครดิตลงไม่เกิน 3 อันดับ
 - ความผันผวนในตลาดที่เพิ่มสูงขึ้นซึ่งส่งผลต่อมูลค่าหลักประกันและมูลค่าผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตของธุรกรรมอนุพันธ์ อันอาจทำให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกเพิ่มเติม เช่น การวางหลักประกันเพิ่มเติม
 - การเบิกถอนเงินจากวงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้โดยไม่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า
 - การรับไถ่ถอนตราสารหนี้ก่อนครบกำหนด (Debt-buy back requests)
- หรือการชำระเงินตามภาระผูกพันที่มีได้มีการทำสัญญาไว้ (Non-contractual obligation) เพื่อป้องกันความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (Reputational risk)

5.3 หลักเกณฑ์ LCR

5.3.1 ปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องที่ต้องดำรง

เพื่อให้การบริหารสินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพัน มีความสัมพันธ์กับการรับฝากเงิน การกู้ยืมเงิน หรือการรับเงินจากประชาชน ให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ณ สิ้นวันของทุกสิ้นเดือนไม่ต่ำกว่าประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิใน 30 วันนับถัดจากวันสิ้นเดือนนั้น ภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง ตามหลักเกณฑ์การคำนวณในข้อ 5.3.2 โดยในกรณีของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ใช้ยอดรวมของทุกสำนักงานทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ และในกรณีสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ให้ใช้ยอดรวมของทุกสำนักงานในประเทศไทย

สินทรัพย์สภาพคล่อง	
ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิใน 30 วัน ภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง	≥ 100%

กรณีธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยมีสาขาในต่างประเทศ และประเทศนั้นมีการบังคับใช้หลักเกณฑ์ LCR กับสาขาดังกล่าว ธนาคารพาณิชย์สามารถเลือกใช้หลักเกณฑ์ LCR ของประเทศนั้นในการคำนวณประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสำหรับเงินรับฝาก และเงินกู้ยืมจากรายย่อยและธุรกิจขนาดเล็กของสาขาในต่างประเทศดังกล่าวได้

ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพิ่มเติม หากผู้ตรวจการสถาบันการเงินเห็นว่าธนาคารพาณิชย์มีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องสูงกว่าที่คำนวณได้ตามหลักเกณฑ์ในประกาศฉบับนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ได้ หากผู้ตรวจการสถาบันการเงินเห็นว่ามีความจำเป็นที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้และเกิดขึ้นเป็นการชั่วคราว โดยมีแผนรองรับที่เหมาะสม ทั้งนี้ ในการอนุญาตดังกล่าวธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมไว้ด้วยก็ได้

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์คาดการณ์ว่าจะไม่สามารถดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์แจ้งฝ่ายวิเคราะห์และติดตามฐานะ ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยเร็ว โดยในการแจ้งดังกล่าวให้ระบุความเห็นของคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน (ALCO) หรือคณะกรรมการอื่นที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ เกี่ยวกับสถานการณ์เบื้องต้น เหตุผล และความจำเป็น รวมถึงเหตุผลที่ไม่สามารถแจ้งก่อนล่วงหน้าได้ (ถ้ามี) ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์จัดส่งแผนดำเนินการเพื่อแก้ไขฐานะสภาพคล่องมายัง ฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ภายใน 1 สัปดาห์ นับแต่วันที่แจ้ง

5.3.2 การคำนวณ LCR

การคำนวณหาปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องที่ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงตามหลักเกณฑ์ LCR ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การคำนวณหาปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่อง และการคำนวณหาประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง โดยในการคำนวณรายการที่เกี่ยวข้องกับเงินลงทุนในหลักทรัพย์ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้ Trade date accounting ทั้งนี้ สามารถสรุปหลักเกณฑ์ในการคำนวณได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 สินทรัพย์สภาพคล่อง (High-quality liquid assets: HQLA)

ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์สภาพคล่องที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 1) สรุปได้ดังนี้

คุณสมบัติของสินทรัพย์สภาพคล่อง

สินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ LCR จะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติดังต่อไปนี้ ได้แก่ 1) คุณสมบัติขั้นพื้นฐาน (Fundamental characteristics) เช่น มีความเสี่ยงต่ำ และประเมินมูลค่าได้ง่าย และ 2) คุณสมบัติด้านตลาด (Market-related characteristics) เช่น มีการซื้อขายอย่างสม่ำเสมอ มีความผันผวนต่ำ และเป็นที่ต้องการในภาวะวิกฤต (รายละเอียดตามข้อ I ของเอกสารแนบ 1)

ประเภทสินทรัพย์สภาพคล่อง

สินทรัพย์สภาพคล่องแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก (รายละเอียดตามข้อ II ของเอกสารแนบ 1) สรุปได้ดังนี้

(1) **สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1** เช่น เงินสด เงินฝากและเงินสำรองที่ธนาคารกลาง และตราสารหนี้ที่ออกหรือค้ำประกัน โดยรัฐบาล ธนาคารกลาง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (Multilateral Development Banks : MDBs) ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 ตามหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดย Standardised Approach (วิธี SA) ทั้งนี้ ไม่รวมถึงตราสารหนี้ที่ออกโดยบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน (รายละเอียดตามข้อ II. 1.1 ของเอกสารแนบ 1)

(2) **สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2** แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย ดังนี้

(2.1) **สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A** เช่น ตราสารหนี้ที่ออกหรือค้ำประกัน โดยรัฐบาล ธนาคารกลาง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20 ตามหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA และตราสารหนี้ที่ออกโดยธุรกิจเอกชน โดยตราสารดังกล่าวต้องได้รับการจัดอันดับเครดิตไม่ต่ำกว่า AA- หรือเทียบเท่า ทั้งนี้ ไม่รวมถึงตราสารหนี้ที่ออกโดยบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน (รายละเอียดตามข้อ II. 1.2.1 ของเอกสารแนบ 1)

(2.2) **สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B** เช่น ตราสารหนี้ที่ออกหรือค้ำประกัน โดยรัฐบาล ธนาคารกลาง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50 ตามหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA และตราสารหนี้ที่ออกโดยธุรกิจเอกชน โดยตราสารดังกล่าวต้องได้รับการจัดอันดับเครดิตตั้งแต่ A ถึง A+ หรือเทียบเท่า ทั้งนี้ ไม่รวมถึงตราสารหนี้ที่ออกโดยบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน (รายละเอียดตามข้อ II. 1.2.2 ของเอกสารแนบ 1)

ทั้งนี้ สินทรัพย์สภาพคล่องข้างต้นจะต้องผ่านมาตรฐานขั้นต่ำด้านปฏิบัติการ (Operational requirements) ตามข้อ III ของเอกสารแนบ 1 ทุกข้อ และธนาคารพาณิชย์ควรคำนึงถึงการกระจายตัวของการถือครองสินทรัพย์สภาพคล่องตามข้อ IV ของเอกสารแนบ 1 ด้วย

วิธีการคำนวณ

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณหาปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่อง โดยนำมูลค่าของสินทรัพย์สภาพคล่องแต่ละประเภทมาปรับลดด้วย Haircut ของสินทรัพย์ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยธนาคารพาณิชย์สามารถนับสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 ได้ไม่เกินร้อยละ 40 และสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B ได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของผลรวมของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 และสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 ที่ธนาคารพาณิชย์ถือครอง หลังการปรับลดด้วย Haircut และการปรับฐานะ (Unwind) แล้ว (รายละเอียดหลักเกณฑ์ตามข้อ II ของเอกสารแนบ 1 และวิธีการคำนวณตามเอกสารแนบ 1.1)

กรณีสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ให้สามารถนับวงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้และไม่สามารถยกเลิกได้ (Committed line) ซึ่งมีลักษณะเป็นสัญญาที่มีผลผูกพันที่ได้รับจากสำนักงานใหญ่ เป็นสินทรัพย์สภาพคล่องได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นต่ำที่ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรง ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจปรับลดหรือยกเลิกการนับวงเงินดังกล่าวเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องได้ตามที่เห็นสมควร เมื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของการช่วยเหลือจากสำนักงานใหญ่

องค์ประกอบที่ 2 ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิ (Net cash outflow)

ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง คำนวณจากประมาณการกระแสเงินสดไหลออก (Expected cash outflow) ใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง หักด้วยประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้า (Expected cash inflow) ใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง โดยประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้าต้องไม่เกินร้อยละ 75 ของประมาณการกระแสเงินสดไหลออก และต้องไม่ซ้ำกับสินทรัพย์ที่นับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องแล้ว

ทั้งนี้ ในการประมาณการกระแสเงินสดไหลออกและกระแสเงินสดไหลเข้า ธนาคารพาณิชย์สามารถเลือกที่จะไม่นำรายการดอกเบี้ยจ่ายและดอกเบี้ยรับมารวมในการคำนวณได้ หากไม่มีนัยสำคัญ แต่ต้องไม่นับรวมทั้งในประมาณการกระแสเงินสดไหลออกและประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้าด้วย

นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์สามารถหักกลบ (Netting) ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกและประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้าใน 30 วันของธุรกรรมในงบดุลที่มีคู่สัญญาเป็นบริษัทในกลุ่มธุรกิจการเงินเดียวกันได้ ซึ่งให้รวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ ทั้งนี้ การอนุญาตให้ Netting ประมาณการกระแสเงินสดดังกล่าวไม่รวมถึงรายการเงินรับฝากเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ (Operational deposit) ทั้งกรณี เงินรับฝากจากบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ฝากไว้ที่ธนาคารพาณิชย์และเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ที่ฝากไว้ที่บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การคำนวณประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 2) สรุปได้ดังนี้

ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิ = ประมาณการกระแสเงินสดไหลออก - ประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้า		
ใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง	ใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง	ใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง

ก. ประมาณการกระแสเงินสดไหลออก (Expected cash outflow)

ในการคำนวณประมาณการกระแสเงินสดไหลออกใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง ให้ธนาคารพาณิชย์พิจารณาครอบคลุมทุกประเภทธุรกรรมทั้งในและนอกงบแสดงฐานะการเงิน ทั้งที่มีสัญญาและไม่มีสัญญา และทุกสกุลเงิน ที่จะทำ

ธนาคารพาณิชย์มีกระแสเงินสดไหลออกอย่างรุนแรงและต่อเนื่องใน 30 วัน (รายละเอียดตามข้อ 1 ของเอกสารแนบ 2) สรุปได้ดังนี้

(1) ประเภทกระแสเงินสดไหลออก

กระแสเงินสดไหลออกแบ่งออกเป็น 5 ประเภทหลัก ดังนี้

(1.1) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายย่อย (Retail deposits and borrowings) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภทย่อย คือ

(1.1.1) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีความสัมพันธ์กับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ บัญชีเงินรับฝากที่ถูกค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการเงิน (Transactional account) และบัญชีที่ถูกค่ามีความสัมพันธ์กับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งทำให้ความน่าจะเป็นในการถอนเงินออกเป็นไปได้อย่าง (Relationship account)

(1.1.2) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่ไม่มีความสัมพันธ์กับธนาคารพาณิชย์

(1.2) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายใหญ่แบบไม่มีหลักประกัน (Unsecured wholesale funding) ซึ่งแบ่งเป็น 4 ประเภทย่อย คือ

(1.2.1) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากธุรกิจขนาดเล็ก (Small business customers)

(1.2.2) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ธุรกิจขนาดเล็ก (Wholesale customers) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ เงินรับฝากและเงินกู้ยืมเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ (Operational deposits) และเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่ไม่ใช่เพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ (Non-operational deposits)

(1.2.3) ตราสารหนี้ไม่มีหลักประกัน (Unsecured debt issuance)

(1.2.4) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมอื่น ๆ

(1.3) เงินกู้ยืมที่มีหลักประกัน (Secured funding)

(1.4) ภาระผูกพันที่มีสัญญา

(1.5) ภาระผูกพันที่ไม่มีสัญญา

(2) วิธีการคำนวณ

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณประมาณการกระแสเงินสดไหลออก โดยแบ่งวิธีการคำนวณเป็น 3 กลุ่ม สรุปได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เงินรับฝากและเงินกู้ยืม

ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่สามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกได้ใน 30 วัน คูณด้วย Run-off rate ที่กำหนดซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ประเภทคู่สัญญา ประเภทธุรกรรม และการได้รับการคุ้มครองเงินฝาก

กลุ่มที่ 2 ภาระผูกพันประเภทวงเงินที่จะนำไปสู่การปล่อย

สินเชื่อ

ให้ธนาคารพาณิชย์นำวงเงินของรายการภาระผูกพันที่มีสัญญาที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ เช่น วงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ การค้ำประกัน รับรอง และอวัลทุกประเภท และเล็ดเตอร์ออฟเครดิต ที่สามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกใน 30 วัน คูณด้วย Run-off rate ที่กำหนดซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ประเภทคู่สัญญา และประเภทธุรกรรม

กลุ่มที่ 3 ภาระผูกพันอื่น ๆ ทั้งที่มีสัญญาและไม่มีสัญญา

ให้ธนาคารพาณิชย์ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกของภาระผูกพันอื่น ๆ ที่ไม่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ ทั้งที่มีสัญญา เช่น ธุรกรรมอนุพันธ์ และไม่มีสัญญา เช่น การเข้าช่วยเหลือกองทุนที่บริหารโดยบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ข. ประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้า (Expected cash inflow)

การคำนวณประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้าใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง ให้ธนาคารพาณิชย์พิจารณาครอบคลุมธุรกรรมทุกประเภทที่มีสัญญาทั้งในและนอกงบแสดงฐานะการเงิน และทุกสกุลเงิน ที่จัดเป็นสินทรัพย์จัดชั้นปกติหรือเทียบเท่า ซึ่งจะทำให้ธนาคารพาณิชย์มีกระแสเงินสดไหลเข้าใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (รายละเอียดตามข้อ II ของเอกสารแนบ 2) สรุปได้ดังนี้

(1) ประเภทกระแสเงินสดไหลเข้า

กระแสเงินสดไหลเข้าแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก ดังนี้

(2.1) เงินให้กู้ยืมที่มีหลักประกัน (Secured lending)

(2.2) เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ที่มีคุณภาพดี (Fully performing loans)

(2.3) ภาระผูกพันที่มีสัญญา

(2) วิธีการคำนวณ

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณหาประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้า โดยแบ่งวิธีการคำนวณเป็น 2 กลุ่ม สรุปได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สินเชื่อและสินทรัพย์อื่นในงบแสดงฐานะการเงิน

ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดสินทรัพย์หรือสินเชื่อที่ให้แก่ลูกหนี้ที่มีคุณภาพดี (ได้รับการจัดชั้นปกติหรือเทียบเท่า) ตามสัญญา ที่จะก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลเข้าใน 30 วัน คูณด้วย Inflow rate ที่กำหนดซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ประเภทธุรกรรม ประเภทคู่สัญญา และการนำหลักประกันที่ได้รับไปใช้ต่อ

กลุ่มที่ 2 ภาระผูกพันที่มีสัญญา

ให้ธนาคารพาณิชย์ประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้าของรายการภาระผูกพันที่มีสัญญา เช่น ธุรกรรมอนุพันธ์ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

6. บทเฉพาะกาล

(1) ให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิใน 30 วัน ภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ในแต่ละปี จนครบร้อยละ 100 ตามที่กำหนดในข้อ 5.3.1 ของประกาศฉบับนี้ ในวันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป

(2) กรณีธนาคารพาณิชย์มีการออกผลิตภัณฑ์เงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนด แต่ธนาคารพาณิชย์ได้อนุญาตให้ลูกค้าไถ่ถอนเงินรับฝากและเงินกู้ยืมดังกล่าวก่อนครบกำหนด ซึ่งรวมถึงการมีกระแสเงินสดไหลออกก่อนครบกำหนดที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เช่น การนำเงินรับฝากและเงินกู้ยืมดังกล่าวมาเป็นหลักประกันสินเชื่อ หากการกระทำดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เงินรับฝากและเงินกู้ยืมดังกล่าวไม่ต้องถูกนำมาพิจารณาถึงการมีพฤติกรรมการไถ่ถอนก่อนครบกำหนดอย่างมีนัยสำคัญตามเอกสารแนบ 2

(3) ให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินฝากกระแสรายวันขั้นต่ำที่ธนาคารแห่งประเทศไทยตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 7/2555 เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2555 จนถึงวันที่ 5 มกราคม 2559

7. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม 2558

ประสาร ไตรรัตน์วรกุล

(นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

สินทรัพย์สภาพคล่อง (High-quality liquid assets: HQLA)

สินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ LCR ควรมีลักษณะตามคุณสมบัติที่กำหนดในข้อ I. คุณสมบัติของสินทรัพย์สภาพคล่อง (Characteristics) โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดประเภทสินทรัพย์ที่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องและวิธีการคำนวณปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ LCR ในข้อ II. หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์สภาพคล่อง

ทั้งนี้ สินทรัพย์สภาพคล่องที่ธนาคารพาณิชย์นำมาใช้ในการคำนวณอัตราส่วน LCR จะต้องสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้จริง โดยต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในข้อ III. มาตรฐานขั้นต่ำด้านปฏิบัติการ (Operational requirements) และให้ธนาคารพาณิชย์คำนึงถึงความเสี่ยงซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการกระจุกตัวของสินทรัพย์สภาพคล่องตามแนวทางในข้อ IV. การกระจายตัวของสินทรัพย์สภาพคล่อง (Diversification) ด้วย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

I. คุณสมบัติของสินทรัพย์สภาพคล่อง (Characteristics)

สินทรัพย์สภาพคล่องควรเป็นสินทรัพย์ที่ธนาคารพาณิชย์สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดผ่านตลาดรองได้แม้ในภาวะวิกฤต โดยเฉพาะสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง ทั้งจากธุรกรรมขายขาด (Outright) หรือธุรกรรมซื้อคืน (Repo) โดยไม่สูญเสียมูลค่าอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากการมีคุณสมบัติ 2 ข้อหลัก ได้แก่ 1. คุณสมบัติขั้นพื้นฐาน (Fundamental characteristics) และ 2. คุณสมบัติด้านตลาด (Market-related characteristics) ดังนี้

1. คุณสมบัติขั้นพื้นฐาน (Fundamental characteristics)

1.1 มีความเสี่ยงต่ำ

สินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำมักจะมีสภาพคล่องมากกว่าสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง ดังนั้นสินทรัพย์สภาพคล่องจึงควรมีลักษณะ เช่น การเป็นตราสารที่ได้รับการจัดอันดับเครดิตอยู่ในเกณฑ์ดี ไม่เป็นตราสารด้อยสิทธิ มีความอ่อนไหวต่ำต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย (Low duration) มีความอ่อนไหวต่ำต่ออัตราเงินเฟ้อ (Low inflation risk) มีความเสี่ยงด้านกฎหมายต่ำ (Low legal risk) และอยู่ในสกุลเงินที่สามารถแปลงมูลค่าเป็นสกุลเงินที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่สูญเสียมูลค่ามากนัก (Low exchange rate risk) เป็นต้น

1.2 สามารถประเมินมูลค่าได้ง่าย

สินทรัพย์ที่สามารถวัดมูลค่าได้อย่างแน่นอนและได้รับการยอมรับในตลาด มักจะมีสภาพคล่องสูงเนื่องจากทำให้การซื้อขายตกลงกันได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น โดยทั่วไปแล้วสินทรัพย์สภาพคล่องจึงต้องเป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่ซับซ้อน สามารถใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในตลาด (Public Information) มาใช้คำนวณหามูลค่าได้ โดยใช้สูตรหรือวิธีการที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ซึ่งไม่ใช่วิธีการคำนวณที่ซับซ้อน

1.3 มีค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ต่ำเมื่อเทียบกับสินทรัพย์ที่จะมีความเสี่ยงสูงในภาวะวิกฤต

สินทรัพย์สภาพคล่องไม่ควรมี Wrong-way risk กล่าวคือ ความเสี่ยงของสินทรัพย์แปรผันตามปัจจัยความเสี่ยงด้านตลาดในภาวะวิกฤต เช่น ตราสารที่ออกโดยสถาบันการเงิน มักจะมีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเชิงตลาด (Market liquidity risk) สูงในช่วงที่เกิดวิกฤตสถาบันการเงิน

1.4 จดทะเบียนอยู่ในตลาดขนาดใหญ่ที่เป็นที่รู้จัก

สินทรัพย์ที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดจะช่วยเพิ่มความโปร่งใสของราคาและข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์

2. คุณสมบัติด้านตลาด (Market-related characteristics)

2.1 มีการซื้อขายอย่างสม่ำเสมอในตลาดรองที่มีขนาดใหญ่

สินทรัพย์สภาพคล่องควรมีการซื้อขายในตลาดรองทั้งแบบ Outright หรือ Repo อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากการมีส่วนร่วมต่างระหว่างราคาเสนอซื้อและราคาเสนอขายในระดับต่ำ (Low bid-ask spread) หรือ มีปริมาณการซื้อขายสูง (High trading volume) รวมถึงการมีผู้เล่นในตลาดจำนวนมากและหลากหลาย ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการกระจุกตัวและช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือของสภาพคล่องในตลาด นอกจากนี้ ตลาดซื้อขายควรมีโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการทำธุรกรรมทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Robust market infrastructure) ตลอดจนการมีผู้สร้างตลาด (Market makers) หลายรายซึ่งจะช่วยรักษาสภาพคล่องของตลาดได้ในสถานการณ์วิกฤต

2.2 มีความผันผวนต่ำ

สินทรัพย์สภาพคล่องควรมีความผันผวนของราคาต่ำแม้ในภาวะวิกฤต กล่าวคือราคาของสินทรัพย์ไม่ผันผวนและไม่มีแนวโน้มที่ราคาจะลดลงอย่างรวดเร็ว ทำให้มีความเป็นไปได้ต่ำที่สินทรัพย์ดังกล่าวจะถูก Forced sale ในภาวะวิกฤต

2.3 เป็นที่ต้องการในภาวะวิกฤต (Flight to quality)

สินทรัพย์สภาพคล่องควรมีข้อมูลในอดีตที่แสดงให้เห็นว่าเป็นกลุ่มสินทรัพย์ที่ผู้เล่นในตลาดมีแนวโน้มเข้าถือครองในภาวะวิกฤต โดยอาจพิจารณาได้จากค่าสหสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องของสินทรัพย์ดังกล่าวและการเกิดวิกฤตระบบสถาบันการเงิน

ด้วยคุณสมบัติข้างต้น สินทรัพย์ที่มีคุณภาพสูงจะถูกคาดหวังให้คงความสามารถในการหาสภาพคล่องได้ดีแม้ในภาวะวิกฤต ทั้งวิกฤตที่เกิดขึ้นเฉพาะรายธนาคารพาณิชย์ (Idiosyncratic) และภาวะวิกฤตทั้งระบบ (Market stress) ในขณะที่สินทรัพย์ที่มีคุณภาพต่ำจะมีความสามารถในการเปลี่ยนเป็นเงินสด และธนาคารพาณิชย์อาจต้องยอมรับอัตราส่วนลดที่สูงหากนำสินทรัพย์ดังกล่าวไปหาสภาพคล่องในภาวะวิกฤต เพื่อชดเชยกับความเสี่ยงด้านตลาดที่สูงขึ้น ในกรณีดังกล่าวไม่เพียงแต่จะทำให้ตลาดสูญเสียความเชื่อมั่นต่อธนาคารพาณิชย์ แต่ยังส่งผลกระทบต่อธนาคารพาณิชย์อื่นที่ถือสินทรัพย์สภาพคล่องประเภทเดียวกันเนื่องจากการขาดทุนจากการประเมินมูลค่ายุติธรรม (Mark to

market losses) ซึ่งอาจทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องเร่งขายสินทรัพย์ออกไปเพื่อปรับฐานะสภาพคล่องตนเองโดยยอมรับอัตราส่วนลดที่สูง และส่งผลให้สภาพคล่องของสินทรัพย์ดังกล่าวในตาตราครองหายไปอย่างรวดเร็ว

สินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ LCR (ยกเว้น สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B) จึงควรเป็นกลุ่มสินทรัพย์ที่มีคุณสมบัติในการใช้เป็นหลักประกันในการทำธุรกรรมเพื่อหาสภาพคล่องระหว่างวัน (Intraday Liquidity Facilities: ILF) และธุรกรรมการกู้ยืมระยะข้ามคืน (Overnight liquidity facilities) กับธนาคารกลางได้ เนื่องจากในภาวะวิกฤต ธนาคารพาณิชย์จะสามารถใช้กลุ่มสินทรัพย์ดังกล่าวหาสภาพคล่องได้โดยไม่ทำให้เกิดผลเสียหายต่อระบบการเงินโดยรวม

II. หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์สภาพคล่อง (ประเภทสินทรัพย์ และวิธีการคำนวณ)

1. ประเภทสินทรัพย์สภาพคล่อง

สินทรัพย์สภาพคล่องที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ดังนี้

1.1 สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 1

1.1.1 เงินสด ทุกสกุลเงิน

1.1.2 เงินฝากและเงินสำรองที่ธนาคารกลาง ทุกสกุลเงิน

1.1.3 ตราสารหนี้ที่ออกหรือค้ำประกัน โดยรัฐบาล ธนาคารกลาง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) ธนาคารกลางสหภาพยุโรป (European Central Bank) สหภาพยุโรป (European Community) หรือธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (Multilateral Development Banks: MDBs) ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0¹ ตามหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี Standardised Approach (วิธี SA) ทั้งนี้ ไม่รวมถึงตราสารหนี้ที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน²

ในการพิจารณานับตราสารหนี้ข้างต้น ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนับตราสารหนี้ที่ออกเป็นสกุลเงินบาท หรือสกุลเงินท้องถิ่นของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยไปมีสาขาจัดตั้งอยู่ได้ไม่จำกัดปริมาณ และนับตราสารหนี้ข้างต้นในสกุลเงินต่างประเทศอื่น ๆ ได้ไม่เกินกระแสเงินสดไหลออกสุทธิ (Stressed net cash outflow) ในสกุลเงินนั้น

¹ ไม่รวมถึงการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงโดยใช้ Preferential risk weight

² ให้ธนาคารพาณิชย์อ้างอิงคำจำกัดความ “ธุรกิจทางการเงิน” ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับแบบรวมกลุ่ม ทั้งนี้ ในกรณีที่ตราสารหนี้ซึ่งผู้ถือมีสิทธิไต่เบ้ย (recourse) สถาบันการเงิน และบริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน เช่น ตราสารหนี้ที่ออกโดยสถาบันการเงินที่ได้รับการค้ำประกันจากรัฐบาล จะไม่ถูกจัดเป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง

สำหรับตราสารหนี้สกุลเงินต่างประเทศอื่นที่ธนาคารพาณิชย์ไม่มี Stressed net cash outflow ในสกุลเงินนั้น ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องเพิ่มเติมได้เฉพาะตราสารหนี้ที่ออกโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลางที่ออกเป็นสกุลเงินท้องถิ่นของประเทศนั้น หรือสกุลเงินอื่นตามที่กำหนด³ และให้จัดตราสารหนี้ดังกล่าวเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A

1.1.4 ตราสารหนี้ที่ออก หรือค้ำประกันโดยรัฐบาลไทยหรือธนาคารแห่งประเทศไทย⁴ ซึ่งไม่รวมถึงตราสารหนี้ที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน² หรือ ตราสารหนี้ที่ออกโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลางของประเทศที่ไม่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 ตามหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA แต่เป็นประเทศที่ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยไปมีสาขาจัดตั้งอยู่ โดยแบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

1.1.4.1 ตราสารหนี้สกุลเงินบาทที่ออก หรือค้ำประกันโดยรัฐบาลไทยหรือธนาคารแห่งประเทศไทย หรือตราสารหนี้ที่ออกเป็นสกุลเงินท้องถิ่นโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลางของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยไปมีสาขาจัดตั้งอยู่ ให้สามารถนับได้ไม่จำกัดปริมาณ

1.1.4.2 ตราสารหนี้สกุลเงินต่างประเทศที่ออก หรือค้ำประกันโดยรัฐบาลไทยหรือธนาคารแห่งประเทศไทย หรือตราสารหนี้ที่ออกเป็นสกุลเงินต่างประเทศโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลางของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยไปมีสาขาจัดตั้งอยู่ ซึ่งไม่ใช่สกุลเงินท้องถิ่นของประเทศนั้น ให้นับได้ไม่เกิน Stressed net cash outflow ในสกุลเงินต่างประเทศดังกล่าวซึ่งเกิดจากการทำธุรกรรมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศนั้น ๆ

1.2 สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2

แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย ดังนี้

1.2.1 สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A

1.2.1.1 ตราสารหนี้ที่ออก หรือค้ำประกันโดยรัฐบาล ธนาคารกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20¹ ตามหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA ทั้งนี้ ไม่รวมถึงตราสารหนี้ที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน²

³ หมายถึงตราสารหนี้ที่ออกเป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ปอนด์สเตอร์ลิง ยูโร เยน และหยวน เท่านั้น

⁴ หมายถึงรวมถึงคู่สัญญาที่ถูกจัดประเภทเป็นลูกหนี้รัฐบาล และธนาคารกลางตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA เช่น กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน สถาบันคุ้มครองเงินฝาก และบริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด

ในการพิจารณานับตราสารหนี้ข้างต้น ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนับตราสารหนี้ที่ออกเป็นสกุลเงินบาท หรือสกุลเงินท้องถิ่นของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยไปมีสาขาจัดตั้งอยู่ได้ไม่จำกัดปริมาณ และนับตราสารหนี้ข้างต้นในสกุลเงินต่างประเทศอื่น ๆ ได้ไม่เกิน Stressed net cash outflow ในสกุลเงินนั้น

สำหรับตราสารหนี้สกุลเงินต่างประเทศอื่นที่ธนาคารพาณิชย์ไม่มี Stressed net cash outflow ในสกุลเงินนั้น ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องเพิ่มเติมได้เฉพาะตราสารหนี้ที่ออกโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลางที่ออกเป็นสกุลเงินท้องถิ่นของประเทศนั้น หรือสกุลเงินอื่นตามที่กำหนด³ และให้จัดตราสารหนี้ดังกล่าวเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B

1.2.1.2 ตราสารหนี้ที่ออกโดยธุรกิจเอกชน⁵ โดยตราสารดังกล่าวต้องได้รับการจัดอันดับเครดิตไม่ต่ำกว่า AA-⁶ หรือเทียบเท่า และผู้ออกตราสารต้องไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน²

1.2.1.3 ตัวสัญญาใช้เงินซึ่งออกโดยกระทรวงการคลัง

1.2.1.4 ตราสารหนี้ที่ออกโดยรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ⁷ ที่กระทรวงการคลังไม่ค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ย และตราสารหรือผู้ออกต้องได้รับการจัดอันดับเครดิตไม่ต่ำกว่า A⁶ หรือเทียบเท่า ทั้งนี้ ในกรณีไม่มีการจัดอันดับเครดิต ต้องมีสถานะดำเนินงานเป็น “ไม่มีปัญหา” ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจกำหนด

1.2.1.5 หุ่นกู้มีประกัน (Covered bond) ที่ได้รับการจัดอันดับเครดิตไม่ต่ำกว่า AA-⁶ หรือเทียบเท่า และผู้ออกไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์เอง หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์นั้น ซึ่งรวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ

1.2.2 สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B

1.2.2.1 ตราสารหนี้ที่ออก หรือค้ำประกันโดยรัฐบาล ธนาคารกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารเพื่อการพัฒนา

⁵ ให้ธนาคารพาณิชย์อ้างอิงคำจำกัดความ “ธุรกิจเอกชน” ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA

⁶ ในกรณีที่ไม่มี Long-term rating ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถใช้ Short-term rating ที่ได้รับการจัดอันดับเครดิตอย่างน้อยเทียบเท่าอันดับเครดิตตามที่กำหนด ทั้งนี้ ในการอ้างอิง rating ตราสารหนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์สามารถใช้ Local-scale rating ที่ได้รับจาก ECAs ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือหน่วยงานกำกับดูแลสถาบันการเงินในประเทศนั้น ๆ ให้ความเห็นชอบได้ โดยธนาคารพาณิชย์สามารถนับตราสารหนี้ที่ได้รับการจัดอันดับเครดิตตามที่หลักเกณฑ์กำหนดที่ออกเป็นสกุลเงินบาทได้ไม่จำกัดปริมาณและนับตราสารหนี้ที่ออกเป็นสกุลเงินต่างประเทศได้เฉพาะกรณีที่ตราสารหนี้ดังกล่าวออกเป็นสกุลเงินท้องถิ่นของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์ไปมีสาขาจัดตั้ง โดยนับได้ไม่เกินกระแสเงินสดไหลออกสุทธิ (Stressed net cash outflow) ในสกุลเงินต่างประเทศดังกล่าวซึ่งเกิดจากการทำธุรกรรมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศนั้น ๆ

⁷ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

ระหว่างประเทศ ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50 ตามหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA ทั้งนี้ ไม่รวมถึงตราสารหนี้ที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน²

ในการพิจารณานับตราสารหนี้ข้างต้น ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนับตราสารหนี้ที่ออกเป็นสกุลเงินบาท หรือสกุลเงินท้องถิ่นของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยไปมีสาขาจัดตั้งอยู่ได้ไม่จำกัดปริมาณ และนับตราสารหนี้ข้างต้นในสกุลเงินต่างประเทศอื่น ๆ ได้ไม่เกิน Stressed net cash outflow ในสกุลเงินนั้น

1.2.2.2 ตราสารหนี้ที่ออกโดยธุรกิจเอกชน⁵ โดยตราสารดังกล่าวต้องได้รับการจัดอันดับเครดิตตั้งแต่ A ถึง A+⁶ หรือเทียบเท่า และผู้ออกตราสารต้องไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน²

1.2.2.3 ตัวแลกเงิน หรือตัวสัญญาใช้เงินซึ่งออกโดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจ⁷

ทั้งนี้ ตราสารหนี้ที่เข้าข่ายการเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องจะต้องเป็นตราสารประเภท Plain vanilla และต้องไม่เป็นตราสารหนี้ด้อยสิทธิ (Subordinated debt) เท่านั้น

2. วิธีการคำนวณ Haircut และเพดานการถือครอง

ในการคำนวณปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่อง ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าของสินทรัพย์สภาพคล่องมาปรับลดด้วย Haircut ที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุป Haircut และเพดานการถือครองสินทรัพย์สภาพคล่องในแต่ละประเภท

ประเภทสินทรัพย์	Haircut (ร้อยละ)	เพดานการถือครอง (ร้อยละของผลรวมสินทรัพย์ สภาพคล่องชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2)
สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1	0	
สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2		40
- สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A	15	
- สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B	50	15

ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนับสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 ได้ไม่เกินร้อยละ 40 และสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B ได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของผลรวมของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 และสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 ที่ธนาคารพาณิชย์ถือครอง

หลังการปรับลดด้วย Haircut และการปรับฐานะ (Unwind) แล้ว (รายละเอียดการคำนวณตามเอกสารแนบ 1.1)

III. มาตรฐานขั้นต่ำด้านปฏิบัติการ (Operational requirements)

สินทรัพย์สภาพคล่องในการคำนวณอัตราส่วน LCR ต้องผ่านมาตรฐานขั้นต่ำด้านปฏิบัติการทุกข้อดังต่อไปนี้ เพื่อให้มั่นใจว่าในภาวะวิกฤต ธนาคารพาณิชย์จะสามารถเปลี่ยนสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นเงินสดได้อย่างทันทั่วทั้งที่ผ่านตลาดรองทั้งจากรูธรรม Outright หรือรูธรรม Repo และสามารถใช้เป็นแหล่งเงินสำรองในการรองรับกระแสเงินสดไหลออกสุทธิใน 30 วันได้ โดยไม่ติดข้อจำกัด

(1) ธนาคารพาณิชย์ควรทดสอบความสามารถในการเปลี่ยนเป็นเงินสดของกลุ่มตัวอย่างสินทรัพย์สภาพคล่องในแต่ละประเภทเป็นครั้งคราว เพื่อประเมินความสามารถในการเข้าถึงตลาด ประสิทธิภาพของกระบวนการในการเปลี่ยนเป็นเงินสด ความเพียงพอของปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่อง รวมถึงเพื่อลดความเสี่ยงจากการส่งสัญญาณเชิงลบ (Negative signalling) ที่อาจเกิดขึ้นในภาวะวิกฤต

(2) สินทรัพย์สภาพคล่องทั้งหมดจะต้องเป็นสินทรัพย์ที่ปราศจากภาระผูกพัน (Unencumbered)⁸ และต้องไม่ได้นำไปใช้เป็นหลักประกัน (Pledged) (ทั้งกรณีที่เป็นสัญญาหรือไม่เป็นสัญญา) ในการกู้ยืม หรือเพื่อใช้ลดความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit-enhanced transaction) หรือเตรียมไว้เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย เช่น ค่าเช่า เงินเดือน

ธนาคารพาณิชย์สามารถนับรวมสินทรัพย์สภาพคล่องที่ได้รับมาจากการทำธุรกรรม การซื้อหลักทรัพย์โดยมีสัญญาจะขายคืน (Reverse repo) หรือธุรกรรมการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (Securities borrowing and lending) หากยังไม่ได้นำไปใช้ต่อ และตามสัญญากำหนดให้ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิทางกฎหมายในการนำสินทรัพย์ดังกล่าวไปใช้ต่อได้ (Legally and contractually available) นอกจากนี้ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์นำสินทรัพย์ที่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องไปฝาก (Deposit) หรือวางไว้เพื่อใช้เป็นหลักประกันในการหาสภาพคล่องยามจำเป็น (Pre-position) หรือนำไปติดภาระผูกพันกับธนาคารกลางหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ โดยยังไม่ได้ถูกนำไปใช้เพื่อหาสภาพคล่อง ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนับเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์สภาพคล่องในการคำนวณ LCR ได้

อย่างไรก็ดี ธนาคารพาณิชย์ไม่ควรนับรวมสินทรัพย์สภาพคล่องที่แม้จะปราศจากภาระผูกพันตามนิยามข้างต้น แต่ไม่สามารถนำไปใช้รองรับกระแสเงินสดไหลออกในช่วงวิกฤตได้ เนื่องจากการขาดกระบวนการ หรือการขาดระบบปฏิบัติการที่มีความพร้อมและเหมาะสมในการเปลี่ยนสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นเงินสดตามระยะเวลามาตรฐานการชำระราคา และการส่งมอบหลักทรัพย์

(3) สินทรัพย์สภาพคล่องควรอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของหน่วยงานที่บริหารจัดการสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ (เช่น Treasury) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจ สิทธิทางกฎหมายและ

⁸ ปราศจากภาระผูกพัน (Unencumbered) หมายความว่า ปราศจากข้อกำหนดด้านกฎหมาย หลักเกณฑ์ สัญญา หรือข้อจำกัดอื่นใดอันเป็นเหตุให้ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถชำระ ขาย หรือโอนกรรมสิทธิ์ของสินทรัพย์นั้นได้

ความสามารถด้านการปฏิบัติการ ในการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์สภาพคล่อง ซึ่งโดยทั่วไปหน่วยงานดังกล่าวจะบริหารสินทรัพย์ที่มีวัตถุประสงค์เป็นแหล่งเงินสำรองยามฉุกเฉินแยกออกมาต่างหาก (Separate pool) หรือสามารถใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์เพื่อหาสภาพคล่องในช่วงเวลาใด ๆ ใน 30 วันข้างหน้าภายใต้ภาวะวิกฤตได้ โดยไม่ขัดต่อกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ เช่น ธนาคารพาณิชย์ไม่ควรนับรวมสินทรัพย์ที่นำไปใช้ในการป้องกันความเสี่ยง (Hedge) เป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง หากการขายสินทรัพย์ดังกล่าวทำให้ธนาคารพาณิชย์เกิดฐานะความเสี่ยงเพิ่มขึ้นเกินกว่าเพดานความเสี่ยงที่ใช้บริหารความเสี่ยงภายใน

(4) ธนาคารพาณิชย์สามารถนับรวมสินทรัพย์สภาพคล่องที่ธนาคารพาณิชย์ได้ทำสัญญาป้องกันความเสี่ยงด้านตลาด (Market risk hedge) ของสินทรัพย์สภาพคล่องแล้วได้ อย่างไรก็ตาม ให้ธนาคารพาณิชย์คำนึงถึงกระแสเงินสดไหลออกที่อาจเกิดขึ้นด้วย หากธนาคารพาณิชย์ยกเลิกสัญญาการป้องกันความเสี่ยงก่อนครบกำหนดสัญญา (Early closed out) เช่น ในกรณีสินทรัพย์สภาพคล่องที่ได้มีการทำสัญญาป้องกันความเสี่ยงนั้นถูกขายออกไป

(5) ธนาคารพาณิชย์ควรมีการจัดทำนโยบายซึ่งระบุถึงนิติบุคคล สถานที่ตั้ง สกุลเงิน ผู้ดูแลสินทรัพย์ ตลอดจนบัญชีที่ธนาคารพาณิชย์เก็บรักษาสินทรัพย์สภาพคล่องไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งควรมีการตรวจสอบรายการและความเพียงพอของสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นรายวัน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าในภาวะวิกฤต ธนาคารพาณิชย์จะสามารถนำสินทรัพย์สภาพคล่องมาใช้ได้อย่างทันทั่วทั้งที่ไม่ติดข้อจำกัดมาตรฐานขั้นต่ำด้านปฏิบัติการ

(6) ธนาคารพาณิชย์ไม่ควรนับรวมสินทรัพย์สภาพคล่องส่วนเกิน (Excess HQLA) ของสาขาที่ตั้งอยู่ในประเทศที่มีข้อจำกัดด้านการโอนและการแปลงสกุลเงินในภาวะวิกฤต เว้นแต่มีปริมาณที่ไม่มีความสำคัญ ทั้งนี้ ในการพิจารณาข้อจำกัดด้านการโอน ธนาคารพาณิชย์ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดด้านกฎหมาย ภาษี วิธีการทางบัญชี หรือข้อจำกัดอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่อาจส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถถ่ายโอนสินทรัพย์สภาพคล่องระหว่างสาขาได้ประกอบด้วย

(7) ในบางประเทศสินทรัพย์บางประเภทอาจไม่มีสภาพคล่องในตลาดซื้อคืน (Repo market) ซึ่งทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องหาสภาพคล่องจากสินทรัพย์ดังกล่าวผ่านตลาดซื้อขายปกติเท่านั้น ในสถานการณ์เช่นนี้ ธนาคารพาณิชย์ไม่ควรนับรวมเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องในการคำนวณอัตราส่วน LCR หากการขายสินทรัพย์นั้นนำไปสู่ข้อจำกัดบางประการ เช่น ราคาขายถูกคิดลดในอัตราที่สูง ซึ่งทำให้ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ขั้นต่ำทางกฎหมายได้ เป็นต้น

(8) ธนาคารพาณิชย์ไม่ควรนับรวมสินทรัพย์หรือสภาพคล่องที่ได้มาจากการนำสินทรัพย์ที่ได้มาไปใช้ต่อ (Rehypothecation) หากเจ้าของผู้รับประโยชน์ (Beneficial owner) มีสิทธิตามสัญญาในการเรียกคืนสินทรัพย์ดังกล่าวภายในระยะเวลา 30 วัน

(9) ธนาคารพาณิชย์สามารถนับรวมสินทรัพย์ที่ได้รับเป็นหลักประกันจากธุรกรรมอนุพันธ์ ซึ่งไม่ได้อยู่ในบัญชีที่แยกออกมาเฉพาะ (Segregated account) เป็นสินทรัพย์สภาพคล่องได้ หากธนาคารพาณิชย์มีสิทธิตามกฎหมายในการนำสินทรัพย์ดังกล่าวไปใช้หาสภาพคล่องต่อได้ อย่างไรก็ตาม ให้ธนาคารพาณิชย์คำนึงถึงกระแสเงินสดไหลออกที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมอนุพันธ์ด้วย

(10) การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ LCR ไม่ได้ครอบคลุมถึงการบริหารสภาพคล่องระหว่างวันของธนาคารพาณิชย์ ดังนั้น ให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามแนวนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของสถาบันการเงิน โดยธนาคารพาณิชย์ควรตระหนักและมีระบบงานเพื่อรองรับการบริหารสภาพคล่องระหว่างวัน (Intraday liquidity) และบริหารความเสี่ยงที่อาจทำให้ไม่สามารถชำระราคาได้ตามกำหนดเวลา (Payment and settlement) โดยระบุและจัดลำดับความสำคัญของรายการชำระเงินระหว่างวันที่สำคัญ รวมทั้งควรคำนึงถึงการหาแหล่งเงินกู้ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการจัดสรรสินทรัพย์ที่จะใช้เป็นหลักประกันในการกู้ยืมระหว่างวัน เพื่อให้กระบวนการในการชำระเงินดำเนินไปได้อย่างสมบูรณ์ทันเวลา ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต

(11) แม้ว่าหลักเกณฑ์ LCR จะกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงอัตราส่วนขั้นต่ำตามกฎหมาย และรายงานเป็นผลรวมในรูปสกุลเงินบาท (Single currency) อย่างไรก็ตาม ธนาคารพาณิชย์ควรถือครองสินทรัพย์สภาพคล่องในสกุลเงินที่มีความสอดคล้องกับความต้องการสภาพคล่องในแต่ละสกุลเงิน (Net cash outflow) เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์สภาพคล่องดังกล่าวเป็นเงินสดได้สอดคล้องกับกระแสเงินสดไหลออกสุทธิในแต่ละสกุลเงิน และความเสี่ยงด้านสภาพคล่องในประเทศที่ธนาคารพาณิชย์ไปมีสาขาจัดตั้ง

ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ควรคำนึงถึงความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่อาจเกิดขึ้นจากอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign exchange liquidity risk) โดยให้พิจารณาถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดจากความสามารถในการแลกเปลี่ยนสกุลเงิน (Swap currencies) ความสามารถในการเข้าถึงตลาดหรือแหล่งเงินสกุลต่างประเทศที่ต้องการ ภายใต้สถานการณ์วิกฤต ตลอดจนความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนที่รุนแรง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อกระแสเงินสดรับจ่าย และสภาพคล่องส่วนเกินหรือส่วนขาด (Liquidity mismatch)

(12) กรณีที่สินทรัพย์สภาพคล่องเสื่อมคุณภาพลงอย่างรวดเร็ว (Cliff effect) ทำให้สินทรัพย์ดังกล่าวขาดคุณสมบัติที่จะนับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง เช่น การถูกลดอันดับเครดิต ให้ธนาคารพาณิชย์ยังคงสามารถนับรวมสินทรัพย์ดังกล่าวเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องได้เพิ่มเติมอีก 30 วันนับจากวันที่เสื่อมสภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้เวลาแก่ธนาคารพาณิชย์ในการปรับปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องที่ต้องถือครองหรือหาสินทรัพย์ใหม่มาทดแทน

IV. การกระจายตัวของการถือครองสินทรัพย์สภาพคล่อง (Diversification)

ธนาคารพาณิชย์ควรมีการกระจายการถือครองสินทรัพย์สภาพคล่องอย่างเหมาะสม โดยแม้ว่าสินทรัพย์สภาพคล่องบางประเภทอาจมีสภาพคล่องสูงทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต แต่ในบางสถานการณ์ สินทรัพย์ดังกล่าวอาจขาดสภาพคล่องได้อย่างกะทันหัน ธนาคารพาณิชย์จึงควรมีการกำหนดนโยบายและเพดานความเสี่ยงในการถือครองสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงด้านการกระจุกตัว เช่น กำหนดตามประเภทสินทรัพย์ ประเภทของตราสารที่ออก ประเภทผู้ออกตราสาร และสกุลเงินของตราสาร เป็นต้น

การคำนวณเพดานสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2 และสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B โดยคำนึงถึงธุรกรรม Securities Financing Transactions ระยะสั้น

ในการคำนวณเพดานการถือครองสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2 และสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติ ดังนี้

1. การปรับฐานะ (Unwind) สินทรัพย์สภาพคล่อง

ในการปรับฐานะสินทรัพย์สภาพคล่องให้ธนาคารพาณิชย์นำปริมาณของสินทรัพย์สภาพคล่องในแต่ละประเภทหลังปรับลดด้วยอัตราส่วนลด (Haircut) ที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 1 มาปรับฐานะโดยคำนึงถึงผลกระทบจากการทำธุรกรรมการขายโดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืนหรือธุรกรรมการซื้อโดยมีสัญญาว่าจะขายคืน (Repo/Reverse repo) ธุรกรรมการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (Securities borrowing and lending) และธุรกรรมการแลกเปลี่ยนหลักประกัน (Collateral swaps) ที่จะครบกำหนดภายใน 30 วัน ดังนี้

- สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 1 หลังการปรับมูลค่า (Adjusted amount of Level 1 assets) หมายถึง ปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 1 ทั้งหมด หลังจากการปรับฐานะด้วยธุรกรรม Repo/Reverse repo ธุรกรรม Securities borrowing and lending และธุรกรรม Collateral swaps ที่จะครบกำหนดใน 30 วัน ซึ่งไม่ติดภาระผูกพัน หรือมาตรฐานขั้นต่ำด้านการปฏิบัติการ

- สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2A หลังการปรับมูลค่า (Adjusted amount of Level 2A assets) หมายถึง ปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2A ทั้งหมด หลังจากการปรับฐานะด้วยธุรกรรม Repo/Reverse repo ธุรกรรม Securities borrowing and lending และธุรกรรม Collateral swaps ที่จะครบกำหนดใน 30 วัน ซึ่งไม่ติดภาระผูกพัน หรือมาตรฐานขั้นต่ำด้านการปฏิบัติการ

- สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B หลังการปรับมูลค่า (Adjusted amount of Level 2B assets) หมายถึง ปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B ทั้งหมด หลังจากการปรับฐานะด้วยธุรกรรม Repo/Reverse repo ธุรกรรม Securities borrowing and lending และธุรกรรม Collateral swaps ที่จะครบกำหนดใน 30 วัน ซึ่งไม่ติดภาระผูกพัน หรือมาตรฐานขั้นต่ำด้านการปฏิบัติการ

2. การคำนวณเพดานสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2 และสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B

ในการคำนวณเพดานร้อยละ 40 ของสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2 ธนาคารพาณิชย์ต้องคำนึงถึงเพดานร้อยละ 15 ของสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B ด้วย โดยปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B หลังการปรับมูลค่าจะต้องไม่เกิน 15 ใน 85 ของผลรวมระหว่างปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 1 หลังการปรับมูลค่า และปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2A หลังการปรับมูลค่า โดยหากผลรวมระหว่างปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2A หลังการปรับมูลค่าและปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B หลังการปรับมูลค่าเกินกว่าเพดานร้อยละ 40 ของปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องทั้งหมด ปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B หลังการปรับมูลค่าจะถูกจำกัดไม่เกิน 15

ใน 60 ของปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 1 หลังการปรับมูลค่า และผลรวมของปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2 หลังการปรับมูลค่าจะต้องไม่เกิน 2 ใน 3 ของปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 1 หลังการปรับมูลค่า

ทั้งนี้ สามารถสรุปสูตรการคำนวณในตารางที่ 1 และตัวอย่างการคำนวณในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 สรุปสูตรการคำนวณเพดานสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2 และสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B

สินทรัพย์สภาพคล่องทั้งหมด = สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 1 + สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2A +
สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B – ส่วนเกินเพดานร้อยละ 15 ของสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B –
ส่วนเกินเพดานร้อยละ 40 ของสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2A และสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B

โดยที่

ส่วนเกินเพดานร้อยละ 15 ของสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B คือ จำนวนที่มากที่สุดระหว่าง

1) สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B หลังการปรับมูลค่า – 15/85 (สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 1 หลังการปรับมูลค่า + สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2A หลังการปรับมูลค่า) **หรือ**

2) สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B หลังการปรับมูลค่า – 15/60 ของสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 1 หลังการปรับมูลค่า **หรือ**

3) 0

ส่วนเกินเพดานร้อยละ 40 ของสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2 คือ จำนวนที่มากที่สุดระหว่าง

1) (สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2A หลังการปรับมูลค่า + สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B หลังการปรับมูลค่า – ส่วนเกินเพดานร้อยละ 15 ของสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B) – 2/3 ของสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 1 หลังการปรับมูลค่า **หรือ**

2) 0

ตารางที่ 2 ตัวอย่างการคำนวณ

ตัวอย่าง กรณีธนาคารพาณิชย์มีสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 หลังการปรับมูลค่า จำนวน 100 บาท มีสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A หลังการปรับมูลค่า จำนวน 50 บาท และมีสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B หลังการปรับมูลค่า จำนวน 30 บาท

จากสูตรการคำนวณตามตารางที่ 1 ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณเพดานสินทรัพย์สภาพคล่องตามขั้นตอน ดังนี้

1. ให้คำนวณส่วนเกินเพดานร้อยละ 15 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B โดยให้เลือกค่าที่มากที่สุดระหว่าง

ก) $30 - 15/85 (100 + 50) = 3.53$ หรือ

ข) $30 - 15/60 (100) = 5$ หรือ

ค) 0

ดังนั้น ส่วนเกินเพดานร้อยละ 15 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B คือ 5 บาท

(สามารถนับสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B ได้ไม่เกิน $30 - 5 = 25$ บาท)

2. ให้คำนวณส่วนเกินเพดานร้อยละ 40 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 โดยให้เลือกค่าที่มากที่สุดระหว่าง

ก) $(50 + 30 - 5) - 2/3 (100) = 8.33$ หรือ

ข) 0

ดังนั้น ส่วนเกินเพดานร้อยละ 40 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 คือ 8.33 บาท

(สามารถนับสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 ได้ไม่เกิน $(50 + 25) - 8.33 = 66.67$ บาท และนับสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A ได้ไม่เกิน $66.67 - 25 = 41.67$ บาท)

ดังนั้น **สินทรัพย์สภาพคล่องทั้งหมด** = สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 + สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A + สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B - ส่วนเกินเพดานร้อยละ 15 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B - ส่วนเกินเพดานร้อยละ 40 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A และสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B

$$= 100 + 50 + 30 - 5 - 8.33 = 166.67 \text{ บาท}$$

ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิ (Net cash outflow)

ในการคำนวณหาประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิตามหลักเกณฑ์ LCR ให้ธนาคารพาณิชย์นำประมาณการกระแสเงินสดไหลออก (Expected cash outflow) ใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรงตามข้อ I มาหักด้วยประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้า (Expected cash inflow) ใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรงตามข้อ II ซึ่งประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้าต้องไม่เกินกว่าร้อยละ 75 ของประมาณการกระแสเงินสดไหลออก โดยให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การคำนวณในเอกสารแนบฉบับนี้ ซึ่งประกอบด้วยคำจำกัดความของรายการต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกและกระแสเงินสดไหลเข้า และวิธีการคำนวณประมาณการกระแสเงินสดไหลออกและกระแสเงินสดไหลเข้าของแต่ละรายการ

I. ประมาณการกระแสเงินสดไหลออก (Expected cash outflow)

กระแสเงินสดไหลออกแบ่งออกเป็น 5 ประเภทหลัก ดังนี้

1. เงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายย่อย (Retail deposits and borrowings)¹

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายย่อย หมายถึง เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากบุคคลธรรมดา ซึ่งครอบคลุมทั้งเงินรับฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถามและเงินรับฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 เงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีความสัมพันธ์กับธนาคารพาณิชย์

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากบุคคลธรรมดาที่มีลักษณะข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

1.1.1 บัญชีเงินรับฝากที่ลูกค้าใช้ในการทำธุรกรรมทางการเงิน (Transactional account) หมายถึง บัญชีหลักที่ลูกค้าใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ บัญชีที่ลูกค้ามีรายการรับหรือจ่ายเงินอัตโนมัติทุกเดือน หรือบัญชีที่มีการทำธุรกรรมโดยเฉลี่ยย้อนหลัง 1 ปี ไม่ต่ำกว่า 3 รายการในระยะเวลา 1 เดือน

1.1.2 บัญชีที่ลูกค้ามีความสัมพันธ์กับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งทำให้ความน่าจะเป็นในการถอนเงินออกเป็นไปได้อย่าง (Relationship account) ได้แก่ บัญชีเงินฝากของลูกค้าที่ใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินอื่นของธนาคารพาณิชย์นั้น หรือของบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์นั้นด้วย นอกเหนือจากบัญชีเงินฝาก เช่น มียอดคงค้างสินเชื่อ วงเงินสินเชื่อ บัตรเครดิต ประกันภัย และเงินลงทุนในกองทุนรวม เป็นต้น

¹ ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดให้มีแนวทางทบทวนการจัดประเภทเงินรับฝากและเงินกู้ยืมเป็นประจำ (อย่างน้อยปีละครั้ง) และควรทบทวนเพิ่มเติมหากเห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ

1.2 เงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่ไม่มีความสัมพันธ์กับธนาคารพาณิชย์

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากบุคคลธรรมดาที่ไม่เข้าข่ายเป็นเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีความสัมพันธ์กับธนาคารพาณิชย์ตามข้อ 1.1

วิธีการคำนวณ

ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดเงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายย่อยที่สามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกได้ใน 30 วัน² ดังต่อไปนี้ มาคูณด้วยอัตราการไหลออก (Run-off rate) ตามประเภทสัญญา การได้รับการคุ้มครองเงินฝาก และลักษณะของบัญชีเงินรับฝากและเงินกู้ยืม โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

- (1) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม
- (2) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาซึ่งมีกำหนดชำระคืนภายในระยะเวลา 30 วัน
- (3) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่ผู้ฝากเงินมีสิทธิในการไถ่ถอนก่อนกำหนดได้โดยไม่เสียค่าปรับหรือเสียค่าปรับอย่างไม่มีนัยสำคัญ³
- (4) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิจ่ายคืนก่อนครบกำหนดและหากไม่ใช้สิทธิอาจมีผลกระทบในทางลบต่อชื่อเสียงของธนาคารพาณิชย์
- (5) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่ผู้ฝากเงินมีสิทธิในการไถ่ถอนก่อนกำหนดได้แต่มีค่าปรับอย่างมีนัยสำคัญ³
- (6) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนด

ตารางที่ 1 อัตราการไหลออก (Run-off rate) สำหรับเงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายย่อยและธุรกิจขนาดเล็ก

หน่วย: ร้อยละ

เงินรับฝาก และเงินกู้ยืม รายย่อย	ประเภทสัญญา	เข้าข่าย Transactional account/ Relationship account		ไม่เข้าข่าย Transactional account/ Relationship account	
		ได้รับการคุ้มครอง เงินฝาก	ไม่ได้รับการคุ้มครอง เงินฝาก	ได้รับการคุ้มครอง เงินฝาก	ไม่ได้รับการคุ้มครอง เงินฝาก
	(1) - (4)	5	10	10	10
	(5)	5			
	(6)	5			

² ทั้งนี้ เงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายย่อยที่สามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกได้ใน 30 วัน ไม่รวมถึงเงินรับฝากที่นำมาเป็นหลักประกันสินเชื่อที่มีอายุสัญญาคงเหลือมากกว่า 30 วัน และเงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่ผู้ฝากเงินมีสิทธิในการไถ่ถอนก่อนครบกำหนดแต่มีค่าปรับในจำนวนที่กระทบเงินต้นอย่างมีนัยสำคัญ

³ สัญญาที่มีค่าปรับอย่างมีนัยสำคัญ (Significant penalty) หมายถึง สัญญาที่กำหนดให้ผู้ฝากเงินที่ถอนเงินฝากก่อนครบกำหนดถูกปรับในจำนวนที่กระทบดอกเบี้ยรับในช่วงระหว่างวันที่ฝากจนถึงวันที่ถอนอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับรายการเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนดตามข้อ (6) ข้างต้น ซึ่งได้รับ Run-off rate ร้อยละ 5 จะต้องมีความสอดคล้องกับข้อต่อไปนี้ 1) ระบุในสัญญาชัดเจนว่า “ห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนด” และ 2) ไม่มีพฤติกรรมการณ์ไถ่ถอนก่อนครบกำหนด ซึ่งรวมถึงการไม่มีกระแสเงินสดไหลออกก่อนครบกำหนดที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เช่น การนำมาเป็นหลักประกันสินเชื่อ

หากธนาคารพาณิชย์ใดมีพฤติกรรมการณ์ไถ่ถอนก่อนครบกำหนดอย่างมีนัยสำคัญ ผู้ตรวจการสถาบันการเงินอาจสั่งการให้ธนาคารพาณิชย์นั้นประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสำหรับเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนดตามข้อ (6) โดยใช้ Run-off rate เช่นเดียวกับรายการเงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่ผู้ฝากเงินมีสิทธิไถ่ถอนก่อนกำหนดได้แทน ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติข้างต้นของรายการเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนด และจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องพร้อมให้ผู้ตรวจการสถาบันการเงินตรวจสอบได้เมื่อร้องขอ

2. เงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายใหญ่แบบไม่มีหลักประกัน (Unsecured wholesale funding)¹

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายใหญ่แบบไม่มีหลักประกัน หมายถึง เงินรับฝากและเงินกู้ยืมทุกประเภทที่ไม่มีหลักประกันจากลูกค้าที่ไม่ใช่บุคคลธรรมดา ซึ่งได้แก่ ธุรกิจขนาดเล็ก ธุรกิจเอกชน รัฐบาล ธนาคารกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (Multilateral Development Banks : MDBs) ธนาคารพาณิชย์ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์เองซึ่งให้รวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ บริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน⁴ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และนิติบุคคลอื่น เช่น กองทุนนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ซึ่งครอบคลุม Special purpose vehicles (SPVs) Securities investment vehicles (SIVs) และ Conduits โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

2.1 เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากธุรกิจขนาดเล็ก (Small business customers)

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากลูกค้าที่ไม่ใช่บุคคลธรรมดาที่มีความสอดคล้องตามหลักเกณฑ์ทุกข้อ ดังต่อไปนี้

2.1.1 มีลักษณะความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity risk characteristics) คล้ายลูกค้ารายย่อย ซึ่งทำให้ธนาคารพาณิชย์บริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเช่นเดียวกับลูกค้ารายย่อย โดยให้ธนาคารพาณิชย์พิจารณาตามลักษณะการทำธุรกรรมของลูกค้าและการให้บริการของธนาคารพาณิชย์ตามความเหมาะสม

⁴ ให้ธนาคารพาณิชย์อ้างอิงคำจำกัดความของ “ธุรกิจทางการเงิน” ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับแบบรวมกลุ่ม

2.1.2 มียอดรวมเงินรับฝากและเงินกู้ยืมทุกประเภทจากลูกค้าที่ให้แกธนาคารพาณิชย์ไม่เกิน 50 ล้านบาท โดยนับรวมเงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง⁵ ของลูกค้าด้วย

นอกจากนี้ กรณีลูกค้าที่เข้าเงื่อนไขตามข้อ 2.1.1 และข้อ 2.1.2 ข้างต้น และเป็นลูกค้าที่มีสินเชื่อกับธนาคารพาณิชย์ ลูกค้ารายนั้นจะต้องเป็นลูกหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์บริหารพอร์ตเป็นรายกลุ่ม (Pooled basis) โดยในพอร์ตประกอบด้วยลูกหนี้หลายรายที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน และสินเชื่อกับให้แกลูกค้าซึ่งรวมสินเชื่อและการก่อภาระผูกพันที่ให้แก่ลูกค้ารวมผู้ที่เกี่ยวข้อง⁵ ไม่เกิน 50 ล้านบาท

2.2 เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ธุรกิจขนาดเล็ก (Wholesale customers)

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากลูกค้าที่ไม่ใช่บุคคลธรรมดาและไม่เข้าข่ายเป็นเงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากธุรกิจขนาดเล็กตามข้อ 2.1 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่

2.2.1 เงินรับฝากและเงินกู้ยืมเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ (Operational deposits)

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมซึ่งใช้เพื่อการทำธุรกรรมด้านปฏิบัติการ โดยธุรกรรมด้านปฏิบัติการหมายถึง การชำระเงิน (Clearing) การเก็บรักษาทรัพย์สิน (Custody) หรือการบริหารเงิน (Cash management) ซึ่งต้องมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ทุกข้อดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์อื่นในต่างประเทศในสกุลเงินบาทเพื่อใช้ในการชำระเงิน (บัญชี Vostro) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมในบัญชีที่ลูกค้ารายใหญ่ (Large active investor) ใช้บริการเกี่ยวกับการลงทุน (บัญชี Prime brokerage) และเงินรับฝากและเงินกู้ยืมส่วนที่เกินกว่าที่ใช้เพื่อการทำธุรกรรมด้านปฏิบัติการ (Excess balances)⁶

(1) เป็นเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่ลูกค้าจำเป็นต้องพึ่งพาธนาคารพาณิชย์ในการทำหน้าที่เป็นตัวกลางทางการเงินในการทำธุรกรรมดังกล่าวภายในระยะเวลา 30 วัน เว้นแต่ธนาคารพาณิชย์ทราบว่าลูกค้ามีแผนรองรับในการทำธุรกรรมโดยไม่ต้องพึ่งพาธนาคารพาณิชย์ให้ถือว่าไม่สามารถนับบัญชีดังกล่าวเป็นบัญชีเงินรับฝากและเงินกู้ยืมเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการได้

(2) การให้บริการจะต้องดำเนินการภายใต้สัญญาที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย ซึ่งให้รวมถึงใบคำขอใช้บริการที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย

(3) การยกเลิกข้อตกลงการให้บริการดังกล่าวจะต้องมีเงื่อนไขที่มีผลผูกพันตามกฎหมายระบุชัดเจนว่าลูกค้าต้องแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย 30 วัน หรือหากยกเลิกก่อน

⁵ ให้อ้างอิงคำจำกัดความของ “ผู้ที่เกี่ยวข้อง” ตามที่ระบุในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ทั้งนี้ หากธนาคารพาณิชย์สามารถพิสูจน์ได้ว่าใช้ความระมัดระวังด้วยความรอบคอบในการตรวจสอบผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่ไม่สามารถทราบได้ จึงทำให้ไม่ได้นับรวมผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน ให้ถือว่าธนาคารพาณิชย์มีได้มีเจตนากระทำความผิด (Best effort)

⁶ ในช่วง 3 ปีแรกนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ หากธนาคารพาณิชย์สามารถพิสูจน์ได้ว่าใช้ความระมัดระวังด้วยความรอบคอบในการคำนวณ Excess balances แล้ว แต่ไม่สามารถทราบได้ จึงทำให้ไม่ได้นับรวม Excess balance อย่างครบถ้วน ให้ถือว่าธนาคารพาณิชย์มีได้มีเจตนากระทำความผิด (Best effort) หลังจากนั้น หากธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถคำนวณยอด Excess balances ได้ให้ถือว่าเงินรับฝากทั้งหมดเป็นเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีใช้เพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ อย่างไรก็ดี ธนาคารพาณิชย์อาจจัดประเภทบัญชีดังกล่าวตามเกณฑ์ภายในของธนาคารพาณิชย์เองได้หากเกณฑ์ดังกล่าวเข้มงวดกว่าเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

เวลา 30 วัน จะทำให้มีต้นทุนการยกเลิกบริการที่สูงอย่างมีนัยสำคัญ เช่น ค่าปรับจากการยกเลิกก่อนกำหนด ค่าใช้จ่ายด้านกฎหมาย ค่าใช้จ่ายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ทั้งนี้ เงินรับฝากและเงินกู้ยืมเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการต้องเป็นเงินฝากและเงินให้กู้ยืมที่วางไว้เพื่อให้บริการของธนาคารพาณิชย์ในการทำธุรกรรมด้านปฏิบัติการ และการให้บริการดังกล่าวไม่ได้ให้ผลตอบแทนที่จูงใจจนทำให้ลูกค้าวางเงินส่วนเกินไว้ในบัญชีนี้

นิยามของการชำระเงิน การเก็บรักษาทรัพย์สิน และการบริหารเงินมีรายละเอียด ดังนี้

- **การชำระเงิน (Clearing)** หมายถึง บริการที่จะช่วยให้ลูกค้าสามารถโอนเงินสดหรือหลักทรัพย์ผ่านระบบชำระเงินไปยังผู้รับได้ ได้แก่ การโอน กระทบยอด และยืนยันการจ่ายเงินตามคำสั่งของลูกค้า การให้วงเงินเบิกเกินบัญชีเพื่อการชำระเงินระหว่างวัน การให้กู้ยืมเงินประเภทกำหนดชำระคืนไม่เกินหนึ่งวัน (Overnight loan) เพื่อการชำระเงิน การรับฝากเงินที่เป็นยอดเงินคงเหลือจากการชำระเงิน การระบุดยอดชำระเงินระหว่างวันหรือ ณ สิ้นวัน

- **การเก็บรักษาทรัพย์สิน (Custody)** หมายถึง บริการเก็บรักษา การรายงานสถานะ การดำเนินการตามคำสั่งลูกค้าหรืออำนวยความสะดวกในการจัดการด้านปฏิบัติการกับสินทรัพย์ทางการเงินให้แก่ลูกค้าในการทำธุรกรรมหรือการดูแลรักษาสินทรัพย์ทางการเงินเหล่านั้น ได้แก่ การส่งมอบหลักทรัพย์ในการทำธุรกรรม โอนจ่ายเงินตามสัญญา การดำเนินการเกี่ยวกับหลักประกัน การทำธุรกรรมสกุลเงินตราต่างประเทศตามคำสั่งลูกค้า การดูแลยอดเงินในบัญชีและให้บริการบริหารเงินที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการเก็บรักษาทรัพย์สิน การรับเงินปันผลหรือรายได้ การจองหรือไถ่ถอน การจัดสรรแจกจ่ายเงินตามกำหนดเวลา การชำระค่าธรรมเนียม ภาษี หรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

- **การบริหารเงิน (Cash management)** หมายถึง บริการหรือผลิตภัณฑ์ที่ให้แกลูกค้าเพื่อการบริหารกระแสเงินสด สินทรัพย์และหนี้สิน หรือทำธุรกรรมทางการเงินต่าง ๆ เพื่อให้ธุรกิจของลูกค้าสามารถดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การให้บริการข้อมูลและการจัดการระบบข้อมูลในการบริหารธุรกรรมทางการเงินของลูกค้า การโอนเงิน การเก็บและรวบรวมเงิน การบริหารเกี่ยวกับบัญชีเงินเดือน การควบคุมการจ่ายเงิน การชำระเงินอัตโนมัติ และธุรกรรมอื่นที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติการทางการเงิน

2.2.2 เงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่ไม่ใช่เพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ (Non-operational deposits)

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่ไม่เข้าข่ายเป็นเงินรับฝากและเงินกู้ยืมเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการตามข้อ 2.2.1 ข้างต้น และให้รวมถึงเงินรับฝากและเงินกู้ยืมในบัญชี Vostro และบัญชี Prime brokerage⁷ นอกจากนี้ ให้รวมถึง Excess balances และบัญชีเงินรับฝากของลูกค้าที่ธนาคารพาณิชย์โอนเงินจากบัญชี Operational deposits ของลูกค้ามาฝากไว้ชั่วคราวเพื่อการทำธุรกรรมด้านปฏิบัติการต่อไป

⁷ เงินรับฝากและเงินกู้ยืมในบัญชี Vostro และบัญชี Prime brokerage แม้จะมีลักษณะคล้ายเงินรับฝากและเงินกู้ยืมเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ แต่ด้วยมีลักษณะความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่แตกต่างจากเงินรับฝากและเงินกู้ยืมเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการโดยทั่วไป จึงจัดเป็นเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่ไม่ใช่เพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ

2.3 ตราสารหนี้ไม่มีหลักประกัน (Unsecured debt issuance)

ตราสารหนี้ที่ไม่มีหลักประกันทุกประเภท รวมถึงตั๋วแลกเงิน (B/E) ตั๋วสัญญาใช้เงิน (P/N) ซึ่งธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ออกเพื่อเสนอขายเป็นการทั่วไป (Public offering) ตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

2.4 เงินรับฝากและเงินกู้ยืมอื่นๆ

เงินกู้ยืมจากโครงการสินเชื่อ Soft loan ของธนาคารแห่งประเทศไทย เงินกู้ยืมอื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเพิ่มเติม รวมถึงเจ้าหนี้ค้างจ่ายจากการซื้อหลักทรัพย์

วิธีการคำนวณ

ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้วิธีการคำนวณสำหรับเงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากธุรกิจขนาดเล็กในข้อ 2.1 เช่นเดียวกับรายการเงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากรายย่อยในข้อ 1 โดยได้รับ Run-off rate ดังตารางที่ 1

ให้ธนาคารพาณิชย์นำเงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ธุรกิจขนาดเล็กในข้อ 2.2 ตราสารหนี้ไม่มีหลักประกันในข้อ 2.3 และเงินรับฝากและเงินกู้ยืมอื่น ๆ ในข้อ 2.4 ที่สามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกได้ใน 30 วัน⁸ ดังต่อไปนี้ มาคูณด้วย Run-off rate ตามประเภทคู่สัญญา ประเภทธุรกรรม การได้รับการคุ้มครองเงินฝาก และลักษณะของบัญชีเงินรับฝากและเงินกู้ยืม โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2

- (1) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถามทั้งหมด
- (2) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาซึ่งมีกำหนดชำระคืนภายในระยะเวลา 30 วัน
- (3) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่ผู้ฝากเงินมีสิทธิไถ่ถอนก่อนกำหนดได้
- (4) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิจ่ายคืนก่อนครบกำหนดและหากไม่ใช่สิทธิอาจมีผลกระทบในทางลบต่อชื่อเสียงของธนาคารพาณิชย์
- (5) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนด
- (6) ตราสารหนี้ไม่มีหลักประกันทุกประเภทที่จะครบกำหนดภายในระยะเวลา 30 วัน
- (7) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมอื่น ๆ ที่จะครบกำหนดภายในระยะเวลา 30 วัน

⁸ ทั้งนี้ เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ธุรกิจขนาดเล็ก ที่สามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกได้ใน 30 วัน ไม่รวมถึงเงินรับฝากที่ใช้ในการค้ำประกันสินเชื่อที่มีอายุคงเหลือมากกว่า 30 วัน

ตารางที่ 2 อัตราการไหลออก (Run-off rate) สำหรับเงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายใหญ่แบบไม่มีหลักประกัน

หน่วย: ร้อยละ

	ประเภทคู่สัญญา	เข้าข่าย		ไม่เข้าข่าย	
		Operational deposit		Operational deposit	
		ได้รับการคุ้มครองเงินฝาก	ไม่ได้รับการคุ้มครองเงินฝาก	ได้รับการคุ้มครองเงินฝาก	ไม่ได้รับการคุ้มครองเงินฝาก
เงินรับฝากและเงินกู้ยืม (1) - (4)	ธุรกิจเอกชน/รัฐบาล/ ธนาคารกลาง/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/องค์การของรัฐ/ รัฐวิสาหกิจ/MDBs	5	25	20 (เฉพาะกรณีคุ้มครองเงินฝากเต็มจำนวน)	40
	ธนาคารพาณิชย์/บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์เอง/บริษัทเงินทุน/ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์/ บริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน/สถาบันการเงินเฉพาะกิจ/นิติบุคคลอื่น	5	25	100	
เงินรับฝากและเงินกู้ยืม (5)	ธุรกิจเอกชน/รัฐบาล/ ธนาคารกลาง/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/องค์การของรัฐ/ รัฐวิสาหกิจ/MDBs	20			
	ธนาคารพาณิชย์/บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์เอง/ บริษัทเงินทุน/ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์/ บริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน/สถาบันการเงินเฉพาะกิจ/นิติบุคคลอื่น	50			
(6) ตราสารหนี้ไม่มีหลักประกัน		100			
(7) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมอื่น ๆ					

สำหรับรายการเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนดตามข้อ (5) ข้างต้น จะได้รับ Run-off rate ร้อยละ 20 หรือร้อยละ 50 ขึ้นอยู่กับประเภทคู่สัญญา และต้องมีคุณสมบัติครบทุกข้อดังต่อไปนี้ 1) ระบุในสัญญาอย่างชัดเจนว่า “ห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนด” และ 2) ไม่มีพฤติกรรมการไถ่ถอนก่อนครบกำหนด ซึ่งรวมถึงการไม่มีกระแสเงินสดไหลออกก่อนครบกำหนดที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เช่น การนำมาเป็นหลักประกันสินเชื่อ

หากธนาคารพาณิชย์ใดมีพฤติกรรมการไถ่ถอนก่อนครบกำหนดอย่างมีนัยสำคัญ ผู้ตรวจการสถาบันการเงินอาจสั่งการให้ธนาคารพาณิชย์นั้นประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสำหรับเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนดตามข้อ (5) โดยใช้ Run-off rate เช่นเดียวกับรายการเงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่ผู้ฝากเงินมีสิทธิไถ่ถอนก่อนกำหนดได้แทน ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดทำรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติข้างต้นของรายการเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนด โดยพร้อมให้ผู้ตรวจการสถาบันการเงินตรวจสอบได้เมื่อร้องขอ

3. เงินกู้ยืมที่มีหลักประกัน (Secured funding)

เงินกู้ยืมที่มีหลักประกัน ให้อ้างอิงถึงเงินกู้ยืมจากธุรกรรมการขายตราสารหนี้โดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืน (Repo) ธุรกรรมการให้ยืมหลักทรัพย์ (Securities lending) ธุรกรรมการแลกเปลี่ยนหลักประกัน (Collateral swap) และการให้ลูกค้ายืมหลักทรัพย์เพื่อไปเปิดฐานะชอร์ต (Short position)

วิธีการคำนวณ

ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดเงินที่ได้รับมาจากการกู้ยืมที่มีหลักประกัน ซึ่งรวมถึงธุรกรรมการขายตราสารหนี้โดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืน ธุรกรรมการให้ยืมหลักทรัพย์ ธุรกรรมการให้ลูกค้ายืมหลักทรัพย์เพื่อไปเปิดฐานะชอร์ตของลูกค้ำ และธุรกรรมการแลกเปลี่ยนหลักประกันที่จะครบกำหนดในระยะเวลา 30 วัน และยอดเงินที่ได้รับมาจากการให้ลูกค้ายืมหลักทรัพย์เพื่อไปเปิดฐานะชอร์ตของลูกค้ำที่ไม่มีวันครบกำหนดชัดเจน มาคูณด้วย Run-off rate ตามประเภทคู่สัญญาและประเภทหลักประกัน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 อัตราการไหลออกสำหรับเงินกู้ยืมที่มีหลักประกัน (Secured funding)

หน่วย: ร้อยละ

คู่สัญญา \ หลักประกัน	สินทรัพย์สภาพคล่อง (HQLA)			Non HQLA
	ชั้นที่ 1	ชั้นที่ 2A	ชั้นที่ 2B	
• ธนาคารกลาง ⁹	0	0	0	0
• รัฐบาล ¹⁰ • องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น/ องค์การของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ ¹¹ • MDBs	0	15	25	25
• อื่น ๆ	0	15	50	100

ทั้งนี้ หากธนาคารพาณิชย์ได้วางหลักประกันในลักษณะที่เป็นหลักประกันรวม ซึ่งประกอบด้วยหลักประกันหลายประเภททั้งที่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องและไม่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง และในการทำธุรกรรมเงินกู้ยืมที่มีหลักประกันไม่ได้ระบุเจาะจงประเภทหลักประกันอย่างชัดเจน ให้ถือว่าสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องน้อยที่สุดจะถูกใช้เป็นหลักประกันก่อน กล่าวคือ สินทรัพย์ที่ไม่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องจะถูกใช้เป็นหลักประกันในการทำธุรกรรมก่อน ต่อมาจึงใช้สินทรัพย์ชั้นที่ 2 และสินทรัพย์ชั้นที่ 1 ตามลำดับ

อนึ่ง สำหรับธุรกรรมการให้ลูกค้ายืมหลักทรัพย์เพื่อไปเปิดฐานะชอร์ต โดยใช้หลักทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์เอง ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดเงินที่ได้รับมาจากธุรกรรมดังกล่าว มาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 100

⁹ ธนาคารกลางในที่นี้ หมายถึง ธนาคารแห่งประเทศไทย และธนาคารกลางของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์มีสาขาจัดตั้งอยู่

¹⁰ รัฐบาลในที่นี้ หมายถึง รัฐบาลไทย และรัฐบาลของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์มีสาขาจัดตั้งอยู่

¹¹ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจในที่นี้ หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจของไทย และของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์ไปมีสาขาจัดตั้งอยู่ ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20 หรือดีกว่า

4. ภาระผูกพันที่มีสัญญา

ภาระผูกพันที่มีสัญญาซึ่งอาจก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกได้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 กระแสเงินสดไหลออกจากธุรกรรมอนุพันธ์ (Derivatives cash outflow)

4.2 หลักประกันที่ต้องวางเพิ่มและกระแสเงินสดไหลออกจากธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่น เนื่องจากการณื่อดังต่อไปนี้

4.2.1 หลักประกันที่ต้องวางเพิ่มและกระแสเงินสดไหลออกตามสัญญาอันเนื่องมาจากการที่ธนาคารพาณิชย์ถูกลดอันดับเครดิตลงไม่เกิน 3 อันดับ โดยสัญญากำหนดให้คู่สัญญาสามารถเรียกหลักประกันเพิ่ม หรือเรียกชำระหนี้ค้ำก่อนกำหนด หรือเบิกใช้วงเงินที่ธนาคารพาณิชย์เปิดไว้ให้ เป็นต้น

4.2.2 การลดลงของมูลค่าหลักประกันที่วางไว้สำหรับการทำธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่น

4.2.3 หลักประกันส่วนเกินที่คู่สัญญาวางไว้สำหรับการทำธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่นที่อาจถูกเรียกคืน

4.2.4 หลักประกันในการทำธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่นที่ธนาคารพาณิชย์ต้องวางเพิ่มตามสัญญาแต่คู่สัญญายังมิได้ใช้สิทธิในการเรียกหลักประกันดังกล่าว

4.2.5 หลักประกันที่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องที่คู่สัญญานำมาวางในการทำธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่นกับธนาคารพาณิชย์ โดยคู่สัญญามีสิทธิที่จะนำสินทรัพย์ที่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องในลำดับขั้นที่ต่ำกว่าหรือสินทรัพย์ที่ไม่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องมาเป็นหลักประกันแทนได้ตามที่ระบุในสัญญา โดยไม่ต้องได้รับการยินยอมจากธนาคารพาณิชย์ และหลักประกันที่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องนั้นไม่ได้ถูกแยกบัญชี (Segregation of account) ทำให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนับสินทรัพย์ดังกล่าวเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องได้

4.2.6 การเปลี่ยนแปลงมูลค่าธุรกรรมอนุพันธ์หรือธุรกรรมอื่น

4.3 การไถ่ถอนตราสารจากการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Asset-backed securities) ธุรกรรมซับซ้อน (Structured financing instrument) และหุ้นกู้มีประกัน (Covered bond) ที่ธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเป็นผู้ออก

4.4 กระแสเงินสดไหลออกที่เกี่ยวกับตราสารระยะสั้นจากการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Asset-backed commercial paper: ABCP) นิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Special Purpose Vehicles/ Conduits/ Securities Investment Vehicles) และธุรกรรมกู้ยืมต่าง ๆ (Other financing activities) เนื่องจากการเป็นผู้รับไถ่ถอนตราสารหนี้ การเป็นผู้สนับสนุนทางการเงิน (Sponsor) หรือการเป็นผู้ให้สภาพคล่อง (Liquidity provider)

4.5 วงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ซึ่งไม่สามารถยกเลิกได้ (Committed facilities)

วงเงินเฉพาะส่วนที่ลูกค้ายังไม่ได้เบิกใช้ที่ธนาคารพาณิชย์อนุมัติให้แก่ลูกค้า ซึ่งธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถยกเลิกได้ หรือสามารถยกเลิกได้ภายใต้เงื่อนไขที่ตกลงไว้ล่วงหน้า (Conditionally revocable facilities) โดยสามารถแบ่งประเภทวงเงินออกเป็น 2 ประเภท ตามวัตถุประสงค์ของวงเงิน ดังนี้

4.5.1 วัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการไถ่ถอนตราสารหนี้ที่ลูกค้าเป็นผู้ออกที่จะครบกำหนด (Liquidity facilities)

4.5.2 วัตถุประสงค์อื่น (Credit facilities) ซึ่งหมายถึง วงเงินอื่น นอกเหนือจากการไถ่ถอนตราสารหนี้ที่ลูกค้าเป็นผู้ออกที่จะครบกำหนด โดยเป็นวงเงินเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน (Working capital) ของลูกค้า และวงเงินส่วนที่เหลือจากวงเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการไถ่ถอนตราสารหนี้ที่จะครบกำหนดแต่ยังไม่มีการจัดสรรให้รองรับการไถ่ถอนตราสารหนี้ได้ จึงจัดเป็นวงเงินเพื่อวัตถุประสงค์อื่น

4.6 วงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ซึ่งสามารถยกเลิกได้โดยไม่มีเงื่อนไข (Unconditionally revocable uncommitted facilities)

วงเงินเฉพาะส่วนที่ลูกค้ายังไม่ได้เบิกใช้ที่ธนาคารพาณิชย์อนุมัติให้แก่ลูกค้า ซึ่งธนาคารพาณิชย์สามารถยกเลิกวงเงินดังกล่าวได้ทันทีโดยปราศจากเงื่อนไข โดยลูกค้ารับรู้ถึงการได้รับอนุมัติวงเงินดังกล่าวจากธนาคารพาณิชย์แล้ว¹² ซึ่งครอบคลุมทั้งวงเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการไถ่ถอนตราสารหนี้ที่ลูกค้าเป็นผู้ออกที่จะครบกำหนด (Liquidity facilities) และวงเงินที่มีวัตถุประสงค์อื่น (Credit facilities)

4.7 ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับบริการทางการเงินเพื่อการค้า (Trade finance-related obligations)

สัญญาการค้าประกัน รับรอง และอาวัลทุกประเภทที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ค้าประกัน รับรอง และอาวัล รวมถึงเลตเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ออก ที่เกี่ยวข้องกับบริการทางการเงินเพื่อการค้า และธุรกรรมอื่นที่ธนาคารพาณิชย์มีอยู่ที่เกี่ยวข้องกับบริการทางการเงินเพื่อการค้านอกเหนือจากรายการข้างต้น

4.8 การค้าประกัน รับรอง อาวัล และเลตเตอร์ออฟเครดิตที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบริการทางการเงินเพื่อการค้า (Guarantees and letters of credit unrelated to trade finance obligations)

สัญญาการค้าประกัน รับรอง และอาวัลทุกประเภทที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ค้าประกัน รับรอง และอาวัล รวมถึงเลตเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ออก ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบริการทางการเงินเพื่อการค้า

¹² ไม่รวมถึงวงเงินที่ธนาคารพาณิชย์กำหนดเป็นการภายในโดยไม่มีสัญญาลงนามกับลูกค้า/คู่ค้า อย่างไรก็ตาม เพื่อให้รวมถึงกรณีธนาคารพาณิชย์พิจารณาแล้วเห็นว่าลูกค้ารับรู้ถึงการได้รับวงเงินดังกล่าว และการปฏิเสธการเบิกใช้อาจกระทบต่อความเสี่ยงด้านชื่อเสียงซึ่งจะกระทบต่อความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์อย่างมีนัยสำคัญ

4.9 การเปิดฐานะชอร์ต (Short position) ของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้หลักทรัพย์ของลูกค้านำมาวางไว้เป็นหลักประกันกับธนาคารพาณิชย์

การเปิดฐานะชอร์ต (Short position) ของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้หลักทรัพย์ของลูกค้านำมาวางไว้เป็นหลักประกันซึ่งได้มาจากการทำธุรกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์โดยมีสัญญาว่าจะขายคืน (Reverse repos) และการกู้ยืมหลักทรัพย์แบบมีหลักประกัน (Securities borrowing)

4.10 ภาระผูกพันตามสัญญาอื่นที่จะจ่ายเงินหรือให้กู้ยืมแก่คู่สัญญา

ภาระผูกพันตามสัญญาที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์อาจต้องจ่ายหรือให้กู้ยืมแก่คู่สัญญา เช่น การจ่ายเงินปันผล ธุรกรรมการกู้ยืมหลักทรัพย์แบบไม่มีหลักประกัน (Unsecured securities borrowing) การเปิดฐานะชอร์ตของธนาคารพาณิชย์ โดยหลักทรัพย์นั้นได้มาจากการทำธุรกรรมการกู้ยืมหลักทรัพย์แบบไม่มีหลักประกัน รวมถึงภาระผูกพันตามสัญญาซึ่งไม่เข้าข่ายตามนิยามข้อ 4.1 ถึง 4.9 ข้างต้น ทั้งนี้ ไม่รวมกระแสเงินสดไหลออกเนื่องจากค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์

วิธีการคำนวณ

แบ่งวิธีการคำนวณเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ภาระผูกพันที่มีสัญญาที่ไม่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณหาประมาณการกระแสเงินสดไหลออกในระยะเวลา 30 วัน ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสำหรับภาระผูกพันที่มีสัญญา

รายการ	ประมาณการกระแสเงินสดไหลออก
4.1 กระแสเงินสดไหลออกสุทธิจากธุรกรรมอนุพันธ์	ให้ธนาคารพาณิชย์นำกระแสเงินสดที่คาดว่าจะไหลออกสุทธิ ¹³ ภายในระยะเวลา 30 วัน จากธุรกรรมอนุพันธ์หลังพิจารณามูลค่าหลักประกัน ¹⁴ และสำหรับกรณีของกระแสเงินสดที่อาจเกิดขึ้น (Contingent cashflow) ¹⁵ เช่น ธุรกรรม Option ให้นับรวมเฉพาะกระแสเงินสดจากธุรกรรมที่มีลักษณะ In the money (เมื่อพิจารณาจากผู้ซื้อ Option) มาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 100

¹³ ธนาคารพาณิชย์สามารถหักกลบกระแสเงินสดภายในระยะเวลา 30 วันจากธุรกรรมอนุพันธ์ได้โดยไม่ต้องมีสัญญายินยอม (Netting agreement) แต่ไม่รวมถึงการหักกลบหนี้ข้ามคู่สัญญา (Netting across counterparties)

¹⁴ ให้ใช้กระแสเงินสดสุทธิหลังพิจารณามูลค่าหลักประกัน (เฉพาะกรณีที่สินทรัพย์ดังกล่าวเข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องและไม่ถูกนับรวมเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อคำนวณอัตราส่วน LCR)

¹⁵ Contingent cashflow ให้รวมถึงธุรกรรม Prorata forward ด้วย

รายการ	ประมาณการกระแสเงินสดไหลออก
4.2 หลักประกันที่ต้องวางเพิ่ม และกระแสเงินสดไหลออก จากธุรกรรมอนุพันธ์และ ธุรกรรมอื่น	
4.2.1 หลักประกันที่ต้องวางเพิ่มและกระแสเงินสดไหลออกเนื่องจากการถูกลดอันดับเครดิต	ให้ธนาคารพาณิชย์นำปริมาณหลักประกันที่ต้องวางเพิ่มและกระแสเงินสดไหลออกตามสัญญาอันเนื่องมาจากการที่ธนาคารพาณิชย์ถูกลดอันดับเครดิตลงไม่เกิน 3 อันดับมาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 100
4.2.2 การลดลงของมูลค่าหลักประกันที่วางไว้สำหรับการทำธุรกรรมอนุพันธ์และ ธุรกรรมอื่น	
• สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1	ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าตลาด ณ วันที่รายงานของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 ที่วางไว้เป็นหลักประกันมาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 0
• ไม่ใช่สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1	ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าตลาด ณ วันที่รายงานของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 ที่วางไว้เป็นหลักประกันหลังหักอัตราส่วนลด (Haircut) ตามประเภทหลักประกันมาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 20
4.2.3 หลักประกันส่วนเกินที่คู่สัญญาวางไว้เพื่อธุรกรรมอนุพันธ์และ ธุรกรรมอื่นที่อาจถูกเรียกคืน	ให้ธนาคารพาณิชย์นำปริมาณหลักประกันส่วนที่เกินกว่าอัตราขั้นต่ำที่ธนาคารพาณิชย์กำหนดให้คู่สัญญานำมาวางเป็นหลักประกันในการทำธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่นซึ่งคู่สัญญาสามารถเรียกคืนได้มาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 100
4.2.4 หลักประกันที่ต้องวางเพิ่มตามสัญญาของธุรกรรมอนุพันธ์และ ธุรกรรมอื่น แต่คู่สัญญายังมิได้ใช้สิทธิในการเรียกหลักประกัน	ให้ธนาคารพาณิชย์นำปริมาณหลักประกันส่วนที่ธนาคารพาณิชย์ต้องวางเพิ่มตามสัญญาเมื่อคู่สัญญาเรียกหลักประกันส่วนที่ธนาคารพาณิชย์ต้องวางเพิ่มมาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 100
4.2.5 หลักประกันในการทำธุรกรรมอนุพันธ์และ ธุรกรรมอื่น ที่คู่สัญญาไม่มีสิทธิที่จะแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันได้	ให้ธนาคารพาณิชย์นำผลต่างระหว่าง (1) มูลค่าหลักประกันที่เป็นสินทรัพย์สภาพคล่องที่คู่สัญญานำมาวางในการทำธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่นกับธนาคารพาณิชย์ และ (2) มูลค่าหลักประกันในลำดับขั้นที่ต่ำกว่าที่คู่สัญญานำมาวางเป็นหลักประกันแทน โดยใช้มูลค่าหลังจากหัก Haircut แล้วมาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 100
4.2.6 การเปลี่ยนแปลงมูลค่าธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่น	ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าซึ่งเป็นค่าสัมบูรณ์ที่มากที่สุดของฐานะสุทธิระหว่างหลักประกันที่ได้วางเพิ่ม และหลักประกันที่ได้รับมา (Net collateral flow) ในช่วง 30 วัน โดยใช้ข้อมูลย้อนหลัง 2 ปี มาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 100

รายการ	ประมาณการกระแสเงินสดไหลออก
4.3 การไถ่ถอนตราสาร Asset-backed securities ตราสาร Structured financing instrument และ Covered bond	ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าตราสาร Asset-backed securities ตราสาร Structured financing instrument และ Covered bond ที่ธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเป็นผู้ออก ซึ่งจะครบกำหนดชำระ ใน 30 วัน มาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 100
4.4 กระแสเงินสดไหลออกที่เกี่ยวข้องกับตราสาร ABCP นิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ และธุรกรรมกู้ยืมต่าง ๆ เนื่องจากการเป็นผู้รับไถ่ถอนตราสารหนี้หรือการเป็นผู้สนับสนุนทางการเงิน ซึ่งตราสารการกู้ยืมหรือสัญญาที่เกี่ยวข้องดังกล่าวจะครบกำหนดภายในระยะเวลา 30 วันหรือครบกำหนดเกิน 30 วันแต่ให้สิทธิซึ่งมีผลให้สามารถเลื่อนระยะเวลาคงกำหนดให้เร็วขึ้นเป็นภายในระยะเวลา 30 วันได้ มาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 100	ให้ธนาคารพาณิชย์นำปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์จำเป็นต้องใช้ในการให้สภาพคล่องหรือซื้อคืนสินทรัพย์หรือไถ่ถอนตราสาร ABCP นิติบุคคลเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ และธุรกรรมกู้ยืมต่าง ๆ เนื่องจากการเป็นผู้รับไถ่ถอนตราสารหนี้หรือการเป็นผู้สนับสนุนทางการเงิน ซึ่งตราสารการกู้ยืมหรือสัญญาที่เกี่ยวข้องดังกล่าวจะครบกำหนดภายในระยะเวลา 30 วันหรือครบกำหนดเกิน 30 วันแต่ให้สิทธิซึ่งมีผลให้สามารถเลื่อนระยะเวลาคงกำหนดให้เร็วขึ้นเป็นภายในระยะเวลา 30 วันได้ มาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 100
สำหรับภาระผูกพันที่มีสัญญาข้อ 4.5 ถึง 4.8 ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามวิธีการคำนวณกลุ่มที่ 2 ด้านล่างนี้	
4.9 การเปิดฐานะซอร์ตของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้หลักทรัพย์ของลูกค้านำมาวางไว้เป็นหลักประกันกับธนาคารพาณิชย์	ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าหลักทรัพย์ที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับมาจากธุรกรรม Reverse repo และ Securities borrowing มาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 0
4.10 ภาระผูกพันตามสัญญาอื่นที่จะจ่ายเงินหรือให้กู้ยืมแก่คู่สัญญา	ให้ธนาคารพาณิชย์นำปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์อาจจะต้องจ่ายหรือให้กู้ยืมแก่คู่สัญญาภายในระยะเวลา 30 วัน มาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 100

กลุ่มที่ 2 ภาระผูกพันที่มีสัญญาที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ

(1) สำหรับรายการ Committed facilities ข้อ 4.5 ให้ธนาคารพาณิชย์ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกในระยะเวลา 30 วัน ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดดังนี้

(1.1) วงเงินประเภท Credit facilities ให้ธนาคารพาณิชย์นำวงเงินซึ่งอนุมัติให้แก่ลูกค้าเฉพาะส่วนที่ลูกค้ายังไม่ได้เบิกใช้มาคูณด้วย Run-off rate ตามประเภทคู่สัญญาและประเภทวงเงิน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 5

(1.2) วงเงินประเภท Liquidity facilities ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดคงค้างตราสารหนี้ที่ออกโดยลูกค้าซึ่งจะครบกำหนดภายในระยะเวลา 30 วัน มาคูณด้วย Run-off rate ตามประเภทคู่สัญญา และประเภทวงเงิน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 อัตราการไหลออกสำหรับ Committed facilities

คู่สัญญา	4.5 Committed facilities	Credit facilities (ร้อยละ)	Liquidity facilities (ร้อยละ)
รายย่อย และธุรกิจขนาดเล็ก		5	
ธุรกิจเอกชน รัฐบาล ธนาคารกลาง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และ MDBs		10	30
ธนาคารพาณิชย์		40	
บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ บริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน		40	100
นิติบุคคลอื่น ¹⁶			100

สำหรับปริมาณเงินที่มีสัญญากำหนดเวลาเบิกถอนชัดเจนจาก Committed facilities ภายในระยะเวลา 30 วัน กำหนดให้ได้รับ Run-off rate ที่ร้อยละ 100

ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์สามารถประมาณการกระแสเงินสดไหลออกด้วยจำนวนสุทธิหลังหักหักหลักประกันที่ได้รับมาจากลูกค้าเพื่อการประกันวงเงิน หรือที่จะได้รับมาตามสัญญาเมื่อลูกค้าเบิกใช้สำหรับวงเงินที่มีลักษณะเหมือนการกู้ยืมโดยมีหลักประกันได้ก็ต่อเมื่อมีคุณสมบัติครบทุกข้อ ดังนี้

- หลักประกันดังกล่าวมีคุณสมบัติเข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องแต่ยังไม่ได้ถูกนับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องในการคำนวณ LCR
- ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิตามกฎหมายและมีความพร้อมในทางปฏิบัติที่จะใช้หลักประกันดังกล่าวในการหาสภาพคล่อง
- มูลค่าหลักประกันดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับโอกาสในการเบิกใช้เงินของลูกค้า

(2) สำหรับรายการภาระผูกพันประเภทวงเงินอื่น ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณหาประมาณการกระแสเงินสดไหลออกในระยะเวลา 30 วัน ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสำหรับภาระผูกพันประเภทวงเงิน

รายการ	ประมาณการกระแสเงินสดไหลออก
4.6 Uncommitted facilities	ให้ธนาคารพาณิชย์นำวงเงิน Uncommitted facilities ที่อนุมัติให้แก่ลูกค้าเฉพาะส่วนที่ลูกค้ายังไม่ได้เบิกใช้มาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 0
4.7 ธุรกิจที่เกี่ยวกับบริการทางการเงินเพื่อการค้า	ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดคงเหลือในสัญญาการค้าประกัน รับรอง และอวัลทุกประเภท รวมถึง L/C ที่เกี่ยวข้องกับบริการทางการเงินเพื่อการค้ามาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 0.5

¹⁶ วงเงินทุกประเภทที่ให้แก่นิติบุคคลอื่น เช่น กองทุน นิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ให้จัดเป็นวงเงินประเภท Liquidity facilities ทั้งหมด

รายการ	ประมาณการกระแสเงินสดไหลออก
4.8 การค้าประกัน รับรอง อาวัล และ L/C ที่เกี่ยวข้องกับ บริการทางการเงินเพื่อการค้า	ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดคงเหลือในสัญญาการค้าประกัน รับรอง และอาวัล ทุกประเภท รวมถึง L/C ที่เกี่ยวข้องกับบริการทางการเงินเพื่อการค้า มาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 1

ทั้งนี้ หากยอดภาระผูกพันตามสัญญาที่จะให้กู้ยืมแก่ลูกค้ารายย่อย ธุรกิจขนาดเล็ก ธุรกิจเอกชน รัฐบาล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และนิติบุคคลอื่น ภายในระยะเวลา 30 วัน ซึ่งไม่เข้าข่ายตามข้อ 4.1 ถึง 4.10 ข้างต้น มีปริมาณมากกว่าร้อยละ 50 ของกระแสเงินสดไหลเข้าจากเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ที่มีคุณภาพดีที่เป็นคู่สัญญาประเภทรายย่อย ธุรกิจขนาดเล็ก ธุรกิจเอกชน รัฐบาล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และนิติบุคคลอื่นที่จะครบกำหนดภายในระยะเวลา 30 วัน ส่วนที่เกินกว่าร้อยละ 50 กำหนดให้ได้รับ Run-off rate ที่ร้อยละ 100

5. ภาระผูกพันที่ไม่มีสัญญา

ภาระผูกพันที่ไม่มีสัญญาซึ่งอาจก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกได้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 การรับซื้อคืนตราสารหนี้ (Debt-buy back requests)

ตราสารหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์ หรือบุคคลอื่น เช่น Special Purpose Vehicles (SPVs) ที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน (Sponsor) เป็นผู้ออก ซึ่งมีอายุครบกำหนดเกินกว่า 30 วัน แต่ธนาคารพาณิชย์อาจต้องรับซื้อคืนเนื่องจากผู้ซื้อคาดหวังว่าจะมีตลาดรองรับ

5.2 การให้ความช่วยเหลือสภาพคล่องแก่กองทุน (Managed funds) ที่บริหารโดยบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

การให้ความช่วยเหลือสภาพคล่องแก่กองทุนที่บริหารโดยบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับแบบรวมกลุ่ม แม้ไม่มีสัญญาระหว่างกันเพื่อป้องกันผลกระทบในทางลบที่อาจมีต่อชื่อเสียงของธนาคารพาณิชย์

5.3 การให้ความช่วยเหลือสภาพคล่องแก่บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และกิจการอื่นที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ถือหุ้นส่วนน้อย (Minority investments in entities)

การให้ความช่วยเหลือสภาพคล่องแก่บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับแบบรวมกลุ่ม และกิจการอื่นที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ถือหุ้นส่วนน้อย แต่มีความคาดหวังว่าธนาคารพาณิชย์จะเป็นผู้ให้สภาพคล่องหลักเมื่อกิจการนั้นมีความต้องการสภาพคล่อง

วิธีการคำนวณ

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณหาประมาณการกระแสเงินสดไหลออกในระยะเวลา 30 วัน ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสำหรับภาระผูกพันที่ไม่มีสัญญา

รายการ	ประมาณการกระแสเงินสดไหลออก
5.1 การรับซื้อคืนตราสารหนี้ (Debt-buy back requests)	
- กรณีธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้ค้าตราสารหนี้ (Dealer) หรือเป็นผู้สร้างสภาพคล่องในตลาด (Market maker)	ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดคงเหลือของตราสารหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์หรือบุคคลอื่น เช่น SPV ที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน เป็นผู้ออกทั้งหมดซึ่งมีอายุครบกำหนดไม่เกินเกินกว่า 30 วัน มาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 5
- กรณีธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินทำหน้าที่เป็น Dealer หรือ Market maker	ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดคงเหลือของตราสารหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์หรือบุคคลอื่น เช่น SPV ที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน เป็นผู้ออกทั้งหมดซึ่งมีอายุครบกำหนดไม่เกินเกินกว่า 30 วัน มาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 10
5.2 การให้ความช่วยเหลือสภาพคล่องแก่กองทุน (Managed funds) ที่บริหารโดยบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน	ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่า NAV ของกองทุนเปิดประเภทกองทุนรวมตราสารแห่งหนี้ (Fixed income fund) และกองทุนรวมตลาดเงิน (Money market fund) ตามประกาศสำนักงาน ก.ล.ต. ว่าด้วยการจัดตั้งกองทุนรวมและการเข้าทำสัญญาบริหารจัดการกองทุนส่วนบุคคล ที่อยู่ภายใต้การบริหารของบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน (ไม่รวมกองทุนเปิดที่มีพฤติกรรมคล้ายกองทุนปิด) มาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 5 ¹⁷
5.3 การให้ความช่วยเหลือสภาพคล่องแก่บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และกิจการอื่นที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์อาจจะต้องให้ความช่วยเหลือแก่บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และกิจการอื่นที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ถือหุ้นส่วนน้อย ภายใน 30 วัน มาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 100

II. ประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้า (Expected cash inflow)

กระแสเงินสดไหลเข้าแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก ดังนี้

1. เงินให้กู้ยืมที่มีหลักประกัน (Secured lending)

เงินให้กู้ยืมที่มีหลักประกันซึ่งรวมถึงเงินให้กู้ยืมจากธุรกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์โดยมีสัญญาว่าจะขายคืน (Reverse repo) และธุรกรรมการกู้ยืมหลักทรัพย์ (Securities borrowing) ซึ่งมีผลให้ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้รับเงินสดและส่งมอบหลักทรัพย์ในอนาคต โดยแบ่งออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

1.1 กรณีมิได้นำหลักประกันที่ได้จากการให้กู้ยืมเงินไปใช้ต่อ (Non-rehypothecation) หรือนำไปใช้ต่อซึ่งมีผลทำให้หลักประกันดังกล่าวติดภาระผูกพันแต่ไม่เกิน 30 วัน

¹⁷ อัตราการไหลออกร้อยละ 5 มาจากผลคูณของค่าเฉลี่ยสัดส่วนเงินลงทุนของกองทุนในตราสารหนี้ภาคเอกชนและสถาบันการเงิน กับค่า Haircut โดยประมาณของตราสารหนี้ภาคเอกชนและสถาบันการเงินตามเกณฑ์ LCR ทั้งนี้ หากธนาคารพาณิชย์มีการประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิจากการเข้าช่วยเหลือกองทุน หรือบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เช่น Undrawn committed line ที่สูงกว่าการคำนวณที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้ประมาณการดังกล่าวแทน

ธุรกรรม Reverse repo และ Securities borrowing ซึ่งหลักประกันที่ได้รับมามีได้ถูกนำไปใช้ต่อ หรือมีการนำไปใช้ต่อ เช่น เปิดฐานะขอร์ต หรือเป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงินต่อ ซึ่งมีผลทำให้หลักประกันนั้นติดภาระผูกพันแต่ไม่เกิน 30 วัน

1.2 กรณีนำหลักประกันที่ได้จากการให้กู้ยืมเงินไปใช้ต่อ (Rehypothecation) ซึ่งมีผลทำให้หลักประกันดังกล่าวติดภาระผูกพันเกินกว่า 30 วัน

ธุรกรรม Reverse repo และ Securities borrowing ซึ่งหลักประกันที่ได้รับมามีการนำไปใช้ต่อ เช่น เปิดฐานะขอร์ต หรือเป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงินต่อ ซึ่งมีผลทำให้หลักประกันนั้นติดภาระผูกพันเกินกว่า 30 วัน

วิธีการคำนวณ

ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดเงินให้กู้ยืมจากธุรกรรม Reverse repo และ Securities borrowing ที่จะครบกำหนดในระยะเวลา 30 วัน มาคูณด้วยอัตราการใช้เงินเข้า (Inflow rate) ตามประเภทหลักประกันและการนำหลักประกันไปใช้ต่อ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 อัตราการใช้เงินเข้าสำหรับธุรกรรม Reverse repo และ Securities borrowing

หน่วย: ร้อยละ

หลักประกัน อัตราการใช้เงินเข้า	สินทรัพย์สภาพคล่อง (HQLA)			Non HQLA
	ชั้นที่ 1	ชั้นที่ 2A	ชั้นที่ 2B	
กรณีหลักประกันมิได้ถูกนำไปใช้ต่อ หรือนำไปใช้ต่อแต่ไม่เกินกว่า 30 วัน	0	15	50	100
กรณีหลักประกันถูกนำไปใช้ต่อเกินกว่า 30 วัน	0			

2. เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ที่มีคุณภาพดี (Fully performing loans)

กระแสเงินสดไหลเข้าจากการรับชำระคืนเงินให้สินเชื่อและเงินฝากจากคู่สัญญาที่มีคุณภาพดี และตราสารหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์ถือครอง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 เงินให้สินเชื่อและเงินฝากที่สถาบันการเงินอื่น

การรับชำระคืนเงินให้สินเชื่อและเงินฝากที่สถาบันการเงินอื่นจากคู่สัญญาที่มีคุณภาพดี ซึ่งหมายถึง ลูกหนี้ที่ได้รับการจัดชั้นปกติหรือเทียบเท่า ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการจัดชั้นและการกันสำรอง

2.2 เงินให้สินเชื่ออื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ได้รับ Inflow rate ร้อยละ 100

เงินให้สินเชื่อตามโครงการสินเชื่อ Soft loan ของธนาคารแห่งประเทศไทย และลูกหนี้ค้างรับที่เกิดจากการขายหลักทรัพย์ซึ่งอยู่ระหว่างรอการส่งมอบ รายการเช็ครอเรียกเก็บ และเงินให้สินเชื่ออื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเพิ่มเติม

2.3 ตราสารหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์ถือครอง

ตราสารหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์ถือครองอยู่ซึ่งจัดเป็นสินทรัพย์จัดชั้นปกติหรือเทียบเท่า และไม่ถูกนับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องในการคำนวณอัตราส่วน LCR

วิธีการคำนวณ

(1) ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดเงินให้สินเชื่อและเงินฝากที่สถาบันการเงินอื่นที่ให้แก่คู่สัญญาที่มีคุณภาพดีเฉพาะส่วนที่จะครบกำหนดชำระภายในระยะเวลา 30 วัน¹⁸ มาคูณด้วย Inflow rate ตามประเภทคู่สัญญาและประเภทธุรกรรม โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 9 ทั้งนี้ สำหรับเงินให้สินเชื่อที่ไม่มีกำหนดระยะเวลาและจำนวนเงินที่จะได้รับชำระคืนไว้อย่างแน่นอน (Revolving credit) เช่น สินเชื่อเงินกู้เบิกเกินบัญชี (Overdraft) สินเชื่อบัตรเครดิต เป็นต้น ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดเงินขั้นต่ำที่ลูกค้าต้องชำระมาใช้ในการคำนวณ

(2) ให้ธนาคารพาณิชย์นำปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์จะได้รับเข้ามาตามสัญญาภายในระยะเวลา 30 วันจากลูกหนี้ค้างรับจากการขายหลักทรัพย์ซึ่งอยู่ระหว่างรอการส่ง มาคูณด้วย Inflow rate ตามรายละเอียดดังตารางที่ 9

(3) ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดตราสารหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์ถืออยู่ซึ่งจะครบกำหนดสัญญาภายในระยะเวลา 30 วัน มาคูณด้วย Inflow rate ตามรายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 อัตราการไหลเข้าสำหรับการรับชำระคืนเงินให้สินเชื่อจากลูกหนี้ที่มีคุณภาพดี

หน่วย: ร้อยละ

คู่สัญญา อัตราการไหลเข้า	รายย่อย/ธุรกิจขนาดเล็ก/ ธุรกิจเอกชน/รัฐบาล/องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น/ องค์กรของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ/ นิติบุคคลอื่น	ธนาคาร กลาง	ธนาคารพาณิชย์/บริษัทในกลุ่มธุรกิจทาง การเงินของธนาคารพาณิชย์เอง/ บริษัทเงินทุน/บริษัทเครดิตฟองซิเอร์/ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ/ บริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน	
			Operational deposit	เงินฝากอื่นซึ่งครบ กำหนดใน 30 วัน
2.1 เงินให้สินเชื่อและ เงินฝากที่สถาบันการเงิน อื่น	50	100	0	100
2.2 เงินให้สินเชื่ออื่นที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้ได้รับ Inflow rate ร้อยละ 100	100			
2.3 ตราสารหนี้ที่ ธนาคารพาณิชย์ถือครอง	100			

¹⁸ การพิจารณาวันครบกำหนดชำระสินเชื่อหรือวันที่จะได้รับกระแสเงินสดรับจากลูกหนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้วันที่ช้าที่สุดที่ลูกหนี้มีสิทธิตามสัญญาที่จะชำระได้ (Latest possible date) สำหรับสินเชื่อประเภทชำระคืนเมื่อทวงถาม (Call loan) ให้ถือว่าธนาคารพาณิชย์สามารถเรียกคืนสินเชื่อภายในระยะเวลา 30 วันได้ทั้งจำนวน ก่อนคูณ Inflow rate ตามประเภทคู่สัญญา

3. ภาระผูกพันที่มีสัญญา

ภาระผูกพันที่มีสัญญาซึ่งอาจก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลเข้าได้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 กระแสเงินสดไหลเข้าจากรูกรกรมอนุพันธ์ (Derivatives cash inflow)

3.2 กระแสเงินสดไหลเข้าจากรูกรกรมอื่น

กระแสเงินสดไหลเข้าจากรูกรกรมหรือรายได้ทางการเงินอื่น ๆ¹⁹ ที่มีสัญญากำหนดไว้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

วิธีการคำนวณ

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณหาประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้าในระยะเวลา 30 วัน ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้าสำหรับภาระผูกพันที่มีสัญญา

รายการ	ประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้า
3.1 กระแสเงินสดไหลเข้าสุทธิจากรูกรกรมอนุพันธ์	ให้ธนาคารพาณิชย์นำกระแสเงินสดที่คาดว่าจะไหลเข้าสุทธิ ¹³ ภายในระยะเวลา 30 วัน จากรูกรกรมอนุพันธ์หลังพิจารณามูลค่าหลักประกัน ¹⁴ และสำหรับกรณีของกระแสเงินสดที่อาจเกิดขึ้น (Contingent cashflow) ¹⁵ เช่น รูกรกรม Option ให้คำนวณเฉพาะกระแสเงินสดจากรูกรกรมที่มีลักษณะ In the money (เมื่อพิจารณาจากฝั่งผู้ซื้อ Option) มาคูณด้วย Inflow rate ที่ร้อยละ 100
3.2 รูกรกรมอื่น	ให้ธนาคารพาณิชย์นำปริมาณเงินที่จะได้รับเข้ามาจากรายการอื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด มาคูณด้วย Inflow rate ที่ร้อยละ 100

¹⁹ รายได้ที่ไม่ใช่รายได้ทางการเงิน (Non-financial revenues) เช่น การขายที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ และรายรับจากรายการพิเศษต่างๆ เป็นต้น

คำถาม-คำตอบ แนวท่ายประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

เรื่อง หลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR)

ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2558

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
ประกาศ ธปท. เรื่อง หลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR)		
การใช้อันดับเครดิต (Rating) จากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก (ECAIs)		
1.	ธปท. มีแนวทางในการใช้ Rating สำหรับ การพิจารณาตราสารหนี้ธุรกิจเอกชนที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-financial corporates) ที่จะเข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องอย่างไร	กรณี ตราสารหนี้ธุรกิจเอกชนที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ได้รับ Rating ที่แตกต่างกันจาก ECAIs หลายแห่ง ธพ. สามารถเลือกใช้ Rating จาก ECAIs ใดก็ได้ โดยต้องใช้ Rating จาก ECAIs นั้นอย่างสม่ำเสมอ (ไม่เลือกปฏิบัติ (Cherry pick) ในการเลือกใช้ Rating)
2.	ธปท. มีแนวทางการพิจารณานับตราสารหนี้สกุลเงินต่างประเทศที่ออกโดยธุรกิจเอกชน กรณีใช้ Global-scale rating อย่างไร	ในการพิจารณานับตราสารหนี้ที่ออกโดยธุรกิจเอกชนที่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง ให้ ธพ. สามารถนับตราสารหนี้ ซึ่งออกเป็นสกุลเงินบาท หรือสกุลเงินท้องถิ่นของประเทศที่ ธพ. จัดทะเบียนในประเทศไทยไปมีสาขาจัดตั้งอยู่ได้ไม่จำกัดปริมาณ และนับตราสารหนี้ดังกล่าวในสกุลเงินต่างประเทศอื่น ๆ ได้ไม่เกิน Stressed net cash outflow ในสกุลเงินนั้น แต่รวมแล้วต้องไม่เกินกว่าเพดานการถือครองสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2 และสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B ตามเกณฑ์ LCR
ตราสารหนี้ที่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง (HQLA)		
3.	ตราสารหนี้ที่ ธพ. ใช้เพื่อเป็นเงินสภาพคล่องระหว่างวัน (Intraday Liquidity Facilities: ILF) และเพื่อมาตรการจัดการความเสี่ยงจากการชำระดุลสุทธิพร้อมกันหลายฝ่ายในระบบบาทเน็ต (Securities Requirement for Settlement: SRS) สามารถนับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องได้หรือไม่	ธพ. สามารถนับตราสารหนี้ที่มีคุณสมบัติเข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องที่วางไว้สำหรับ ILF และ SRS เป็นสินทรัพย์สภาพคล่องได้ หากตราสารหนี้ดังกล่าวปราศจากภาระผูกพัน (Unencumbered) ณ สิ้นวัน โดยในกรณีที่ตราสารหนี้ถูกใช้เพื่อการใช้เงินสภาพคล่องระหว่างวันข้ามคืน (Overnight ILF) หรือวางเพื่อปลดภาระยอดได้ดุลการหักบัญชีเช็ค ถือว่าตราสารหนี้เหล่านั้นติดภาระผูกพันและไม่สามารถนับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องได้

4.	ตราสารหนี้ที่ออกโดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) ทุกแห่ง สามารถนับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง ชั้นที่ 2A ได้หรือไม่	ปัจจุบัน ตราสารหนี้ที่ออกโดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) ที่สามารถนับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A ได้ มีเพียง 5 แห่ง ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับประกาศ ธปท. ว่าด้วยประเภทสินทรัพย์หลักประกันชั้นหนึ่ง ตามระเบียบ ธปท. ว่าด้วยการกู้ยืมเงินจาก ธปท. ด้วยวิธีขายสินทรัพย์หลักประกันชั้นหนึ่งโดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืน (ฉบับปัจจุบัน ที่ สกง. 19/2555) ทั้งนี้ หากมีการปรับปรุงประกาศว่าด้วยเรื่องดังกล่าว ธปท. จะพิจารณา ความเหมาะสมของรายชื่อ SFIs ในฐานะผู้ออกตราสารหนี้ที่สามารถนับเป็น HQLA ได้ ให้สอดคล้องกัน
5.	กรณี ธพ. ลงทุนในตราสารหนี้ที่ออกโดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจในต่างประเทศ ธปท. มีแนวทางการจัดประเภทสินทรัพย์ดังกล่าว อย่างไร	ให้ ธพ. จัดประเภทผู้ออกตราสารหนี้ที่เป็นองค์กรในต่างประเทศตามหลักเกณฑ์ LCR ของประเทศที่องค์กรนั้น จัดตั้งอยู่ แต่ให้ใช้หลักการพิจารณาน้ำหนักความเสี่ยง (Risk weight) ตามประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA)
6.	ประกาศกำหนดให้ตราสารหนี้ที่ออกโดยรัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่กระทรวงการคลัง ไม่ค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ย เป็นสินทรัพย์ สภาพคล่องชั้นที่ 2A หากตราสารหรือผู้ออก ได้รับการจัดอันดับเครดิตไม่ต่ำกว่า A หรือ เทียบเท่า หรือในกรณีไม่มีการจัดอันดับเครดิต ต้องมีสถานะดำเนินงานเป็น “ไม่มีปัญหา” ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการ นโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) กำหนด นั้น เนื่องจากปัจจุบัน สคร. ไม่มีการประเมินสถานะ ดำเนินงานดังกล่าวแล้ว ตราสารหนี้ดังกล่าว ในกรณีตราสารหรือผู้ออกไม่ได้รับการจัดอันดับ เครดิต สามารถนับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง ชั้นที่ 2A ได้หรือไม่ (เพิ่มเติมเมื่อ 12 ม.ค. 2565)	ให้ ธพ. สามารถนับตราสารหนี้ที่ออกโดยรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่กระทรวงการคลัง ไม่ค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ยเป็น HQLA ชั้นที่ 2A ได้ เฉพาะกรณีที่ตราสารหรือผู้ออกได้รับการจัดอันดับ เครดิตไม่ต่ำกว่า A หรือเทียบเท่า เท่านั้น

การรายงานข้อมูลสินทรัพย์สภาพคล่องในแบบรายงาน LCR		
7.	ธพท. มีแนวทางการรายงานข้อมูลตราสารหนี้ ธพท. (e-P/N) อย่างไร	ให้ ธพท. รายงานตราสารหนี้ ธพท. (e-P/N) ในแบบรายงาน LCR หมวด (ก) สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 ซึ่งมีแนวทางการรายงานในลักษณะเดียวกันกับธุรกรรมการลงทุนในตราสารหนี้ปกติ (Treasury) ตามคู่มือการจัดทำแบบรายงาน LCR ทั้งนี้ ไม่ต้องรายงานเป็นเงินให้สินเชื่อ
8.	ตราสารหนี้ที่ออก หรือค้ำประกันโดยรัฐบาลไทย หรือ ธพท. มีวิธีการรายงานอย่างไร	ให้ ธพท. รายงานตราสารหนี้ที่ออก หรือค้ำประกันโดยรัฐบาลไทย หรือ ธพท. ในหมวด (ก) สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 ข้อ (4) ตราสารหนี้ที่ไม่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 ตามคู่มือการจัดทำแบบรายงาน LCR
การจัดประเภทเงินรับฝากและเงินกู้ยืม		
9.	ธพท. มีแนวทางในการจัดประเภทเงินรับฝากที่ลูกค้าใช้ในการทำธุรกรรมทางการเงิน (Transactional account) กรณีเป็นลูกค้าใหม่ที่เปิดบัญชีกับธนาคารมาไม่ถึง 12 เดือน อย่างไร	กรณี ธพท. ต้องการจัดประเภทเงินรับฝากจากบุคคลธรรมดาเข้าเป็นบัญชีเงินรับฝากที่ลูกค้าใช้ในการทำธุรกรรมทางการเงิน (Transactional account) โดยพิจารณาจากความสม่ำเสมอในการใช้บัญชี (Regular cash flow) นั้น ให้พิจารณาว่าบัญชีนั้นมีการทำธุรกรรมโดยเฉลี่ยย้อนหลัง 1 ปี ไม่ต่ำกว่า 3 รายการในระยะเวลา 1 เดือน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า มีปริมาณการทำธุรกรรมย้อนหลัง 1 ปี รวมแล้วไม่ต่ำกว่า 36 รายการ สำหรับกรณีลูกค้าใหม่ที่มาเปิดบัญชีเงินฝากไม่ถึง 1 ปี ให้ ธพท. ใช้ข้อมูลย้อนหลัง ทั้งนี้ ไม่ควรต่ำกว่า 6 เดือน เช่น กรณีลูกค้ามาเปิดบัญชีกับ ธพท. เพียง 6 เดือน หากคิดย้อนหลังไป 6 เดือนแล้วมีปริมาณการทำธุรกรรมรวมไม่ต่ำกว่า 18 รายการ ก็สามารถจัดบัญชีเงินรับฝากดังกล่าวเป็น Transactional account ได้
10.	ในกรณีที่ผู้ฝากเงิน 1 ราย มีบัญชีเงินฝากกับ ธพท. มากกว่า 1 บัญชี ซึ่งเป็นทั้งบัญชีประเภท Transactional account และ Non-transactional account ธพท. มีแนวทางพิจารณาอย่างไรว่าบัญชีใดควรได้รับสิทธิการรับประกันเงินฝากจากสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (DPA) เป็นลำดับแรก	การพิจารณาว่าบัญชีเงินฝากใดจะได้รับสิทธิการรับประกันเงินฝากจากสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (DPA) ให้ ธพท. พิจารณาตามเกณฑ์ของ DPA เป็นหลัก ทั้งนี้ ในส่วนที่ยังไม่ชัดเจน ให้ ธพท. ใช้แนวทางภายในในการพิจารณาตามความเหมาะสม และต้องไม่ใช่วงเงินรับประกันเงินฝากซ้ำซ้อน

11	กรณีลูกค้าของ ธพ. เช่น บริษัทหลักทรัพย์ มาเปิดบัญชีเงินฝากในนามบริษัทหลักทรัพย์เพื่อลูกค้าควรจัดบัญชีดังกล่าวเป็นเงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายย่อย หรือเงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายใหญ่ (เพิ่มเติมเมื่อ 12 ม.ค. 2565)	การกำหนดอัตราการไหลออก (run-off rate) ของเงินรับฝากและเงินกู้ยืมแต่ละประเภทนั้น ให้ ธพ. พิจารณาจากผู้ที่มิอำนาจในการไถ่ถอนเงินรับฝากนั้นเป็นสำคัญ เช่น กรณีบริษัทหลักทรัพย์เปิดบัญชีเงินฝากในนามบริษัทหลักทรัพย์เพื่อลูกค้ากับ ธพ. หากบริษัทหลักทรัพย์เป็นผู้มีอำนาจในการไถ่ถอนเงินฝากดังกล่าวให้ถือเป็นเงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากบริษัทหลักทรัพย์ ซึ่งจะได้รับ run-off rate เท่ากับเงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายใหญ่แบบไม่มีหลักประกัน
การประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิ (Net cash outflow)		
12.	บริษัทประกันภัยจัดเป็นคู่สัญญาประเภทใดในการประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิ	บริษัทประกันภัยจัดเป็นคู่สัญญาประเภท “บริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน” ตามเอกสารแนบ 2 ของประกาศฉบับนี้ โดยให้อ้างอิงคำจำกัดความของ “ธุรกิจทางการเงิน” ตามประกาศ ธพท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ซึ่งธุรกิจประกันภัยเป็นหนึ่งในธุรกิจทางการเงิน
13.	เงินรับฝากที่นำมาเป็นหลักประกันสินเชื่อที่มีอายุสัญญาคงเหลือมากกว่า 30 วัน จะได้รับอัตราการไหลออก (Run-off rate) ที่ร้อยละ 0 ใช่หรือไม่	เงินรับฝากที่นำมาเป็นหลักประกันสินเชื่อที่จะได้รับอัตราการไหลออก (Run-off rate) ร้อยละ 0 จะต้องเข้าเงื่อนไขทั้งหมด ดังต่อไปนี้ 1) สินเชื่อที่เงินรับฝากนำไปเป็นหลักประกันต้องมีอายุคงเหลือมากกว่า 30 วัน 2) การนำไปค้ำประกันต้องมีผลบังคับใช้ทางกฎหมาย (Legally enforceable) 3) ปริมาณเงินรับฝากที่จะได้ Run-off rate ร้อยละ 0 จะต้องไม่เกินกว่าปริมาณที่ระบุไว้ในสัญญา
14.	การพิจารณา Run-off rate สำหรับเงินกู้ยืม/ตราสารหนี้ที่มีอายุคงเหลือเกินกว่า 30 วัน	เงินกู้ยืม/ตราสารหนี้ที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่จะได้รับ Run-off rate ร้อยละ 0 จะต้องเป็นเงินกู้ยืม/ตราสารหนี้ที่ผู้ฝาก/ผู้ให้กู้ยืมไม่มีสิทธิตามกฎหมายในการขอไถ่ถอนเงินกู้ยืม/ตราสารหนี้ก่อนกำหนด หากมีข้อความหรือเงื่อนไขใดแสดงให้เห็นถึงโอกาสที่ผู้ฝาก/ผู้ให้กู้ยืมจะมีสิทธิในการขอไถ่ถอนก่อนกำหนดได้ ธพ. จะต้องนำเงินรับฝาก/เงินกู้ยืมดังกล่าวมาคำนวณกระแสเงินสดไหลออกภายใน 30 วัน โดยคุณด้วย Run-off rate ตามประเภทคู่สัญญา ประเภทธุรกรรม และลักษณะของเงินกู้ยืม/ตราสารหนี้ ตามเกณฑ์ LCR (รายละเอียดตามตารางแนบท้ายคำถาม-คำตอบ ฉบับนี้)

15.	การประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิจากธุรกรรมอนุพันธ์ธุรกรรม Option ให้นับรวมเฉพาะกระแสเงินสดจากธุรกรรมที่มีลักษณะ In the money ในวันครบกำหนดอายุเท่านั้นใช่หรือไม่	ให้ ธพ. นับรวมกระแสเงินสดจากธุรกรรม Option ที่มีลักษณะ In the money (เมื่อพิจารณาจากผู้ซื้อ) ณ วันครบกำหนดอายุ หรือวันที่มีสิทธิ Exercise ได้ซึ่งอยู่ภายในระยะเวลา 30 วัน
16.	ขอให้ ธพท. อธิบายวิธีการประมาณการกระแสเงินสดไหลออกจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่น	ให้ ธพ. นำมูลค่าซึ่งเป็นค่าสัมบูรณ์ที่มากที่สุดของฐานะสุทธิ (ระหว่างหลักประกันที่ได้วางเพิ่ม และหลักประกันที่ได้รับมา: Net collateral flow) ในแต่ละช่วง 30 วัน โดยใช้ข้อมูลย้อนหลัง 2 ปี มาคูณด้วย Run-off rate ร้อยละ 100 จากแผนภาพข้างต้น ให้ ธพ. นำค่า NCF_n ที่มากที่สุดมาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 100
การประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้าสุทธิ (Net cash inflow)		
17.	Nostro account จัดเป็นเงินฝากและเงินให้กู้ยืมเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ (Operational deposits) หรือไม่	Vostro และ Nostro account ไม่จัดเป็นธุรกรรมด้านปฏิบัติการ (Non-operational) เนื่องจากเป็นธุรกรรม Correspondent banking services ซึ่งมีความผันผวนค่อนข้างสูง (กรณี Vostro account เพื่อสะท้อน Outflow ที่สูงกว่า) ทั้งนี้ ธพ. สามารถจัด Nostro account (Inflow) เป็นเงินฝากเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ (Operational deposits) ที่ฝากไว้ที่ ธพ. และสถาบันการเงินอื่นได้ หากเห็นว่าสะท้อนความเสี่ยงได้ดีกว่า

18.	ประกาศฉบับนี้กำหนดให้ ธพ. ประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้าครอบคลุมธุรกรรมที่มีสัญญาทั้งในและนอกงบดุล ที่เป็นสินทรัพย์จัดชั้นปกติหรือเทียบเท่า นั้น ขอสอบถามว่าสินทรัพย์จัดชั้นปกติหรือเทียบเท่า หมายถึง สินทรัพย์และภาระผูกพันประเภท performing ตามประกาศ ธพท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองเพียงอย่างเดียวหรือไม่ (เพิ่มเติมเมื่อ 5 พ.ย. 2562)	ตามที่ ธพท. ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของ สง. ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2563 นั้น ให้ ธพ. กำหนดให้ “สินทรัพย์จัดชั้นปกติหรือเทียบเท่า” ของประกาศฉบับนี้ หมายถึง สินทรัพย์ที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing) ตามประกาศ ธพท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของ สง. ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป
-----	--	---

ตารางพิจารณา Run-off rate แยกตามประเภทเงินรับฝากและเงินกู้ยืม

เงินรับฝาก / เงินกู้ยืม			ประเภทคู่สัญญา	กำหนดชำระคืน ภายในระยะเวลา 30 วัน	กำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน		
					มีสิทธิไถ่ถอนก่อนกำหนด (แต่มีค่าปรับ) / ไม่สามารถไถ่ถอนก่อนกำหนดเว้นแต่ได้รับความเห็นชอบจาก ธพ.		
					กระทบดอกเบี้ย แบบไม่มีนัยสำคัญ	กระทบดอกเบี้ย แบบมีนัยสำคัญ	กระทบเงินต้น
1	Demand Deposit Term Deposit		รายย่อย	Run-off rate แยกตามประเภทคู่สัญญา		5%	0%
			รายใหญ่	Run-off rate แยกตามประเภทคู่สัญญา			0%
2	B/E และ P/N ตราสารหนี้ (Debenture) เงินกู้ยืมทั่วไป	PP	รายย่อย	Run-off rate แยกตามประเภทคู่สัญญา		5%	0%
			รายใหญ่	Run-off rate แยกตามประเภทคู่สัญญา			
	B/E และ P/N ตราสารหนี้ (Debenture)	PO	รายย่อย	100%			
			รายใหญ่				